

د هوپو کتابونه د ابتدایي سواد زده کړې نصاب د
لومړني ښوونځي ښوونکو لپاره

۳ ټولګي - ۲ کتاب

بي نومي هلک
لېکونکې: ادریس شاه

لېکونکې
آغلی ډاکټر ډینس نیسل
د هوپو کتابونه
د لومړنیو زده کړو ریسه

Published by
Hoopoe Books

Hoopoe Books is an imprint of
The Institute for the Study of Human Knowledge (ISHK)
A USA Educational Non-Profit Organization
د هوبو کتابو لخواه خپور شوی، د ISHK یوه برخه،
په متحده ایالاتو کې یو تعلیمي سازمان

For more information on Hoopoe Books, audio materials
and Teacher's Guides, please contact:
د هوبو کتابو معلوماتو، غږیزو موادو او ښوونکو لارښودونو لپاره د لاندې ادرسونو له
لارې په اړیکه کې شئ:

Hoopoe Books
548 Market St., #39187
San Francisco, CA 94104-5401 USA
www.hoopoebooks.com
برېښنالیک (Email): hoopoebooks@ishk.net

Copyright © 2017 The Institute for the Study of Human Knowledge
Text from *The Boy Without A Name* copyright © 2007 The Estate of Idries Shah
Illustrations from *The Boy Without A Name* copyright © 2007 Mona Caron

د چاپ حق © ۲۰۱۷ د بشري پوهې د مطالعې انستیتیوت
بې نومې هلک متن © ۲۰۰۷ د ادريس شاه ميباشد
بې نومې هلک انځورونه © ۲۰۰۷ مونا کارون

لړ لیک د عنوانونو فهرست

۱	د هوپو د کتابونو د لړۍ پېژندنه
۱	د دې کیسې موخه
۲	دا لارښود څنگه له تاسې سره مرسته کولای شي
۳	په ټولګي کې د کیسو د کارولو لپاره درسي پلانونه بی نومی هلک د کیسې درسي پلان
۴	لومړۍ ورځ: د کیسې لومړۍ لوستنه
۶	دوهمه ورځ: د کیسې دوهمه لوستنه
۷	درېیمه ورځ: د کیسې درېیمه لوستنه: د کلیدي نظرونو انعکاس
۱۰	د سواد د مهارتونو جوړول: لغتونه
۱۰	د سواد د مهارتونو جوړول: د جملو لیکل
۱۱	خلورمه ورځ: د سواد مهارتونو نوره وده (لغتونه، د جملې لیکل) پنځمه ورځ: د سواد مهارتونو نوره وده (لغتونه، د ژبې نمونې - د صفت او قیدونه نمونې)
۱۳	د سواد زده کړې اضافي فعالیتونه
۱۵	د کیسې اړوند لیکل
۱۶	لغتونه
۱۶	د ژبې نمونې (د خبرې لغتونه، د خبرې نښې)
۱۷	املا
۱۸	د خبرو برخې (صفتونه او قیدونه)
۱۹	رسم کول او بیا ویل
۲۰	د قصې بیا ویل لکه د قصه ویونکي په څیر
۲۱	د نندارې (تمثیل) په بڼه د کیسې وړاندې کول
۲۳	له کورنۍ سره د کیسې شریکول
۲۳	له کورونو د کیسو راټولول همداراز په دې لارښود کې:
	د یو ساده کتاب د جوړولو لارښوونه
	د زده کوونکو د اجرا د ارزونې چارټ
	د ټولګي د اجرا د ارزونې چارټ

آغلی ډاکټر ډینس نیسل، د بشري پوهې د مطالعې انستیتیوت د لومړنیو زده کړو ریسه او د اغیزمن تعلیم لپاره د ملي ښاري اتحادیې همکاره ده. هغه د اغیزمن تدریس په اړه ورکشاپونه او سیمینارونه ترسره کوي او د ښوونکو لپاره د څو میتودونو کتابونو او د سواد زده کړې په اړه مقالو لیکواله ده. هغې د ښوونې او روزنې په اړه د کتاب بیدار ځوان ذهنونو مدیره هم ده چې د مالور (Malor) کتابونو لخوا خپور شوی.

کله چې تاسې ته کتاب ورسېد...

دلته په دي لارښود کې ډېر مهم فعالیتونه دي چې تاسې یې یوازې په کتاب کې تر سره کولای شئ.

کله چې دا کتاب ټولګي ته د چمتو کېدو لپاره ولولئ، تاسې هغه فعالیتونه غوره کړئ کوم چې تاسې یې ستاسې سره د شته موادو په وسیله تر سره کولای شئ.

د هوپو د کتابونو د سلسلې پېژندنه

دغه کیسې له پېړیو پېړیو راهیسې په افغانستان او منځنۍ آسیا کې د خلکو پر ژبو دي. بنایې تاسې، یا ستاسې د کورنۍ کوم غړي به، له یوې یا دوو دغه ډول کیسو سره له وړاندې بلد یاست. دا کیسې یوازې د تفریح لپاره نه دي، بلکې داسې کښل (طرحه) شوي چې له مور تاسې سره د خپلو ځانونو او خپلې نړۍ په پېژندلو کې مرسته کوي. کله چې ښوونځي کم وي، له نکلونو څخه د زده کړې د وسیلې په توګه کار اخلو.

د هوپو ډېری کیسې د ادريس شاه لخوا بیاوېل شوي چې د پغمان څخه راغلي و او د خپل ژوند ۳۰ کاله یې د لویانو او ماشومانو دواړو لپاره د دودېرو کیسو په راټولولو، غوره کولو او ژباړلو کې تېر کړل. هغه د دې هوپو کتاب لیکوال دی. دغه کیسې اوس په ټوله نړۍ کې خلک لولي او خوښوي یې.

ماشومان له دې کیسو څخه د خپلې پوهې د کچې او وس مطابق ګټه اخلي. بنایې ماشوم په سر کې د کیسې له یوازې یوې خبرې یا پېښې سره بلد شي، او بنایې تر ټولو څرګنده معنایې درک کړای شي، خو له هر ځل لوستلو سره ترې نور څه زده کوي، او ورو ورو ورڅخه نوري معنا ګاني، نظریې او بصیرتونه لاس ته راوړي.

د دې کیسو په تکراري اورېدلو ماشومان له خپل ژوند سره بلدتیا زده کوي، او په بېلابېلو حالاتو کې د خلکو د سوچ او غبرګون په اړه فکر کولو ته مجبورېږي. دغه نکلونه له ماشومانو سره د سوچ او کار د اغېزمنو او نااغېزمنو بڼو او طریقو ترمنځ په توپیر کولو کې مرسته کوي. دغه کیسې ماشومانو ته په ځان باور، پر غیرمنطقي وېرو (ډارونو) د برلاسي وړتیا، او د تاوتریخوالیزې (متشده) مقابله پر ځای د سوله ییز تفاهم خپلولو د لارو چارو پر شمول نورې ډېرې غوره بېلګې ورنښي.

د دې کیسو موخه

تاسې به په ټولګیو کې د هوپو د کیسو په کارولو سره ګڼې لاسته راوړنې ولرئ. تاسې به:

- زده کوونکي وهڅوي چې د افغانستان د شتمن کلتور په قدر پوه او خوند ترې واخلي کوم چې یو نسل نه بل نسل ته پاتې دي.
- ماشومان دې ته وهڅوي چې د افغانستان د نکلونو، چې له پښتونو (نسلونو) راهیسې د خلکو پر ژبو دي، قدر وکړي، او خوند ترې واخلي.
- د کیسې ژبني جوړښتونه او کلمې داسې وکاروي چې له ماشومانو سره به د ژبې په خبرو او لیکلو دواړو په اغېزمنه کارونه کې مرسته وکړي.
- ماشومانو ته د دې فرصت ور کړئ چې د کیسې د مطالبو په اړه داسې فکر وکړي چې د هغوی د ژوند په بډاینه کې ورسره مرسته وکړي.
- د خپلو زده کوونکو سره د دې ادبي اثارو په لوستلو سره خپلې اړیکې پیاوړې کړئ.
- ماشومانو ته داسې لارې وروښایاست چې کیسې له خپلو کورنیو سره ګډې کړي.
- زده کوونکي به پخپله قصه ویونکي شي، او د افغانستان د قصې ویلو دود به بیا راژوندی کړي.

دا لارښود څنگه له تاسې سره مرسته کولای شي

ویل، لوستل، لیکل او فکر کول ټول یو د بل سره تړلي دي. د دې لپاره چې زده کوونکي ښه لوستونکي او لیکوال شي، دوی باید په څلورو برخو کې خپل ظرفیتونو ته وده ورکړي.

پداسې حال کې چې د زده کړې په ځینو برخو کې د حفظ کولو لپاره ځای شته، کله چې زده کوونکي د حفظ کولو نه د معلوماتو لپاره کار اخلي، دوی ډیرې وختونه د هغه څه په اړه فکر کولو یا پروسس کولو فرصت نه ترلاسه کوي چې دوی یې حفظ کوي. زده کوونکو ته د وړاندوینې کولو او پوښتنې او پوښتنو ته د ځواب ویلو ښوونه چې هیڅ یو سم ځواب نلري د دوی سره د لوړې کچې فکر کولو مهارتونو لکه انتقادي، منطقي، تحلیلي، احتمالي او تحلیلي فکر رامینځته کولو کې مرسته کوي. د زده کوونکو هڅول چې د کیسې په اړه بحث وکړي، خپل فکر څرګند کړي د دوی فکر هڅوي او د اوریدلو او خبرو کولو مهارتونو ته وده ورکولو کې مرسته کوي چې د دوی لوستل او لیکل به ډیر اغیزمن کړي. ژوندی بحثونه هم خوندور دي او په زده کوونکو کې د زده کړې مینه رامینځته کوي.

دا قصې د پیریو لرغونتوب لري چې له یو کس نه بل کس ته له نسلونو په ټول افغانستان کې تکرار شوي دي. په دې طریقه، د پوهې او تکرار له لارې، د دوی تازه بصیرت هڅول کیږي او د خلکو په وړاندې فکر کولو کې یې انعطاف رامنځ ته کېږي. د دې پخوانیو قصو په ویلو او زموږ د قصې ویلو غني دود د درلودلو له کبله به مور ټول مستفید شو.

دا لارښود، د هوپو د کیسو د لړۍ د یوې کیسې د صنفی استعمال لپاره تاسې ته ګام په ګام درسي پلانونه درکوي. که لاندې ټکي په پام کې وساتئ نو زده کوونکي به له دې کیسو څخه ډېر څه ترلاسه کړي:

• د دې لپاره چې زده کوونکي له کیسې سره بلد شي، او پخپله د کیسې تر لوستلو وړاندې د هغې پر معناګانو پوه شي، هغوی باید دا کیسې څو څو ځله واورې. دا لارښود به زده کوونکیو ته د کیسې د لوستلو، بیا پر هغوی د کیسې د لوستلو، او بالاخره، د زده کوونکیو ترمنځ په خپلو کې د کیسو د لوستلو په اړه ځینو مهمو ټکیو ته ستاسې پام ور واړوي.

• زده کوونکي به هله په دې کیسه ښه پوه شي، او ذهن ته به یې وسپاري چې له تاسې او خپلو نورو ټولګیوالو سره پرې بحث وکړي، او د کیسې پېښو ته له خپلو تجربو سره تړاو ورکړي. دا لارښود به په بحث کې د زده کوونکیو د رانښکېلولو (شاملولو) د لارو چارو په اړه مشورې درکړي، چې زده کوونکي په خپل تعبیر هغه معناګانې بیان کړای شي چې کیسې یې د دوی لپاره لري.

• زده کوونکي به هغه وخت له کیسو ښه خوند واخیستلای شي چې په زړه پورې توګه د کیسو پېښو ته غبرګون وښيي، لکه دا چې د کیسې صحنې رسم کړي، کیسه بل چا ته ووايي، د کیسې صحنې تمثیل کړي، او د کیسې په اړه لیکنې وکړي. دا لارښود به د هغو خوندورو فعالیتونو د اجرا په اړه، چې له کیسې سره تړاو لري، معلومات درکړي.

• زده کوونکي له دې کیسو څخه بېلابېل لوستنیز او ژبني مهارتونه زده کوي، چې له هغوی سره د هغوی د سواد په لوړاوي کې مرسته کوي. دا لارښود به د لوستنیزو او لیکنیزو مهارتونو د ښوونې په اړه معلومات درکړي. ځینې فعالیتونه له نورو څخه ډیر پرمختللي دي. تاسې هغه فعالیتونه غوره کولای شئ کوم چې ستاسې د زده کوونکو لپاره ډیر مناسب وي.

• که شاګردان هغه څه چې زده کوي، له خپلو کورنیو سره شریک کړي، نو له کیسې به لا ډېر خوند واخلي. دا لارښود به د ماشومانو لخوا له کورنیو سره د زده کړو او کیسو د شریکولو لارې چارې در وښيي.

په ټولګي کې د کيسو د کارولو لپاره درسي پلانونه

لاندني ګام په ګام وېشلي درسي پلانونه د ورځو پر اساس تنظيم شوي، داسې چې "لومړۍ ورځ" يې هماغه ورځ وي چې کيسه صنف ته ور پېژنئ. تاسې بايد، که ممکنه وي، د اړوند درسي پلان ټول ګامونه، پر اړونده ورځ په صنف کې پلي کړئ. دا به غوره وي چې پلانونه په ترتيب پلي کړئ (لومړۍ ورځ، دوهمه ورځ، درېيمه ورځ او...)، خو لازمه نه ده چې هره ورځ د کتاب له مخې کار وکړئ. د مثال په توګه، د دوهمې ورځې پلان بنايي تر لومړۍ ورځې يوه ورځ وروسته وکاروئ، او بنايي يوه يا دوه ورځې وروسته يې وکاروئ. په دوهمه او درېيمه ورځ د لغتونو فعاليتونه بايد په ډيرو ورځو کې ترسره شي او يا تاسو به اړتيا ونلرئ چې نورو پرمختللو زده کونکو ته د لغتونو درسونه تدریس کړئ.

د لومړيو دوو ورځو لپاره، تاسو به د خپلو زده کونکو سره د کيسې په لوستلو او بحث کولو تمرکز وکړئ چې د دوی پوهه وده وکړي او لغتونه جوړ کړي. په ۳، ۴ او ۵ ورځو کې، تاسو به د سواد زده کړې د نورو مهارتونو د پراختيا لپاره کتاب وکاروئ. په دې وروستيو دريو ورځو کې دوه يا درې فعاليتونه په درسي پلان کې ورکړل شوي دي. تاسو کولی شئ نور فعاليتونه هم وټاکئ، په دې پورې اړه لري چې ستاسو زده کونکي څه ته اړتيا لري او تاسو فکر کوئ چې دوی به يې خوښ کړي. د درسي پلانونو څخه سمدلاسه وروسته، د فعاليتونو د غوره کولو لپاره د سواد زده کړې اضافي فعاليتونه وګورئ.

دلته فعاليتونه کولی شي او بايد په مکرر ډول وکارول شي ځکه چې زده کونکي د خپلو مهارتونو د پراختيا لپاره وخت او تمرين ته اړتيا لري. که تاسو يې وهڅوئ دوی به ښه زده کړي، زده کړه په زړه پورې کړئ، او د زده کړې پروسې د يوې برخې په توګه د دوی تېروتنې ومنې. همدارنګه، ځکه چې ماشومان په مختلفو سويو زده کوي، ځينې به د نورو په پرتله ډير وخت ته اړتيا ولري ترڅو خپل مهارتونه ته وده ورکړي، او دا په بشپړه توګه سم دي.

که چيرې يو زده کونکی ناسم ځواب ورکړي، نو دا به غوره نه وي چې مایوسي يا غوسه څرګنده کړئ ځکه چې د غوسې څرګندول به زده کونکي مایوسه کړي، او مایوسي په زده کړه کې مداخله کوي. پرځای يې، په زړه پورې او د منلو وړ ډول ووايست: دا يوه ښه هڅه ده. ايا بل څوک به هڅه وکړي؟ که يو زده کونکی داسې ځواب ورکړي چې غلط نه وي مګر غير متوقع وي، ووايه: دا يو په زړه پورې نظر دی! مور ته د هغه څه په اړه نور ووايست چې تاسو فکر کوئ. دا ډيره مهمه ده چې زده کونکي احساس کړي چې دوی د زده کونکو په توګه ارزښت لري. کله چې تاسو ښه او د منلو وړ ياست، زده کونکي به ډيره هڅه وکړي چې ښه زده کړي.

تاسو ممکن د هر درس لپاره د چمتو کولو لپاره يو څه شيان ولرئ. يوه يا دوه ورځې مخکې له دې چې تاسو درس ورکړئ، پلان ته پام وکړئ ترڅو ډاډ ترلاسه کړئ چې تاسو په مرحلو پوهيږئ او د لوست لپاره چمتووالی لاندې وړانديزونه ولولئ ترڅو معلومه کړئ چې تاسو کوم تياری ته اړتيا لرئ.

د ځينې فعاليتونه لپاره د اضافي کاغذ او ليکلو وسايلو کارولو غوښتنه وکړئ که نه وي، تاسو کولی شئ د نورو سطحو او تجهيزاتو څخه کار واخلي. د مثال په توګه، زده کونکي کولی شي په شګو يا خټو کې د قوي لړکيو سره رسم وکاري. که تاسو په ټولګي کې د تباشير تختې لپاره کافي ځای نلرئ، تاسو کولی شئ په ديوال باندې په خټو يا کوم و نورو موادو سره وليکئ چې وروسته مينځل کیدی يا پاکېدای شي.

اندازه کول او ارزونه

د ښوونکي په توګه، تاسو غواړئ د هغه څه چې تاسو درس ورکوئ د خپلو زده کونکو پرمختګ قضاوت او ارزونه وکړئ. د دې کولو په اړه د مرستې لپاره په درسونو کې او د لارښود په پای کې وړانديزونه وګورئ. د کتاب په پای کې به تاسو د انفرادي ارزونې لپاره يوه فورمه او د ټولګي د ارزونې لپاره بله فورمه ومومئ. دا د مختلفو فعاليتونو په اړه د زده کونکو فعاليت ارزولو لپاره کارول کیدی شي چې تاسو د زده کونکو سره ترسره کوئ.

درسی پلان بی نومی هلک

نسخې موجودې دي. د دې نسخې لیکوال ادریس شاه دی. هغه د پغمان ولسوالۍ یو پوه سړی وو. هغه په خپل ژوند کې، د لویانو او وروکیو (کوچیانو یا ماشومانو) لپاره گڼ کتابونه لیکلي.

اوس زه تاسې ته کیسه لولم. ښه غور ونیسئ، او زما له لوستلو سره یوځای انځورونو ته هم گورئ. زه به کله کله وقفه کوم، اوله تاسې به پوښتنه کوم چې تاسې څه فکر کوئ وړاندې به څه وشي!

ښايي تاسې په ډاډه توگه ونه پوهېږئ چې وړاندې به څه کېږي، خو تاسې کولای شئ د کیسې اورېدلې برخې ته په کتنې سره یوڅه وانگېرئ (له ځانه یوڅه وواياست). ښه غور ونیسئ، چې بیا وروسته د پاتې کیسې په اړه ښې انگېرنې وکړای شئ!

کله چې لوستنه پای ته ورسوم، انځورونه به بیا در ونسیم، او تاسې به راته وواياست چې له کیسې موڅه به یاد پاتې شول.

اوس راځئ چې د کیسې ویل پیل کړو...

۲. کتاب پرانیزئ، او مخ یې زده کوونکیو ته ور واړوئ، ترڅو د لوست د دایرې ټول زده کوونکي ستاسې له لوستلو سره یوځای پر پاڼو باندې انځورونه ولیدلای شي. کیسه ورو ورو او په وزم او ادا لولئ، او د پاڼې تر اړولو وړاندې لږه وقفه کوئ، چې زده کوونکیو ته د اورېدلې برخې په اړه د فکر کولو، او انځورونو د لیدلو فرصت ورکړئ. کولای شئ په ټولگي کې وگرځئ را وگرځئ، چې شاگردانو ته له نږدې څخه د انځورونو لیدلو فرصت ورکړئ.

۳. هرځل چې له زده کوونکیو څخه د وړاندوینو د اورېدلو لپاره وقفه کوئ نو لاندې پوښتنې وکړئ:

څه فکر کوئ چې په کیسه کې به وړاندې څه وشي؟

ولې فکر کوئ داسې به وشي؟ د کیسې کومه برخه به دې دلالت کوي چې داسې به وشي؟

د مثال په ډول، که پیل کې، کله چې هوښیار سړی وایي: "زه اوس نه شم ویلای، خو په یاد ولرئ چې هغه ډیر تکړه

لومړۍ ورځ: د کیسې لومړۍ لوستنه

دا لوست باید پرلپسې ۳۰ تر ۴۰ دقیقې وخت واخلي.

د درس لپاره تیاری

• صنف ته تر راتگ وړاندې، له ځان سره په لور غږ د کیسې لوستنه تمرین کړئ، چې وروسته بیا په کیسه پوهېدلې یاست، او په صنف کې یې روانه ولوستلای شئ. کیسه په ځانگړي وزم او ادا ولولئ! کوبښ وکړئ چې د مختلفو کرکټرونو لپاره مختلف آوازونه استعمال کړئ. کله چې کیسه په ښه طریقه لولئ نو په حقیقت کې زده کوونکیو ته دا ښایست چې کیسه بیا په خپل وار څنگه ولولي.

• د کیسې تر لوستلو وړاندې، په کیسه کې درې یا څلور داسې ځایونه په ښه کړئ چې هلته وقفه وکړئ، او شاگردانو ته د دې فرصت ورکړئ چې د کیسې د راتلونکیو پېښو وړاندوینه (پیشبیني) وکړي. له زده کوونکیو د داسې وړاندوینو غوښتنه (په داسې حال کې چې نه پوهېږي چې وړاندې به څه کېږي)، د هغوی د سوچ کولو د وړتیا د لوړوای یوه ډېره ښه لاره ده. دغه راز، دا چاره د هغوی د کیسې اورېدنې هدف روښانه کوي. د هغوی هدف دا دی چې پوه شي چې آیا وړاندوینې یې سمې دي، او که ناسمې! د کیسې په منځ کې د وقفې لپاره ښه ځای هماغه دی چې هلته د راتلونکې پېښې په اړه تلوسه (اضطراب) موجود وي.

د کیسې د لومړۍ لوستنې کړنې (فعالیتونه)

۱. کتاب داسې پورته ونیسئ چې شاگردان یې پوښ ولیدلای شي. د دې لپاره چې شاگردان د کتاب پوښ له نږدې ولیدلای شي، کولای شئ د شاگردانو ترمنځ تگ راتگ وکړئ. د کتاب له ښودلو سره یوځای، کتاب ور وپېژنئ، او د کیسې او لیکوال په اړه یې لږ څه معلومات ورکړئ. داسې څه وواياست:

دا کیسه له کلونو کلونو راهیسې په افغانستان کې ویل شوې ده. ځینې خلک ورته "ښوونیزه کیسه" وایي، ځکه چې تاسې د دې کیسې په لوستلو، او د هغې په اړه په فکر کولو سره، چې مور یې دلته کوو، د ځان او نورو په اړه څه زده کولای شو. د دې کیسې کښې

هکله ترې کار واخلي. له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې پر کتاب له سره تېر شي، انځورونو ته يې دقيق وگوري، او د هغه شيانو نومول چې دوی يې په انځور کې گوري. د بېلگې په ډول، د کتاب په لومړيو څو مخونو کې، به زده کوونکي ودانۍ (او د ودانيو ځانگړتياوې لکه دروازي او کړکۍ)، څلي/منارونه، ونې، غونډۍ، د شمال له کبله د کاليو ښورېدل، يو سړی چې خر لارې ته سموي او داسې نور څېزونه وگوري.

له زده کوونکو کتابونه راټول کړئ او تر هغې يې وساتئ چې د ټولگي ټول فعاليتونه پای ته ورسېږي. زده کوونکو ته ووايست چې د ټولو درسونو د پای ته رسېدو وروسته به دوی ته خپل کتابونه بيرته ورکړل شي.

د لومړۍ ورځې لپاره د فعاليت ارزونه: وړاندوينې کول

کچه/سويه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کوونکي او د ټولگي د فعاليت چارټونو کې د خپلو زده کوونکو فعاليت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: هغه زده کوونکي چې وړاندوينه نه شي کولای، کله چې د وړاندوينې غوښتنه ترې وشي، اوبيا داسې وړاندوينې وکړي چې د موجودو معلوماتو سره هيڅ منطقي ارتباط و نه لري.

کچه ۲: هغه زده کوونکي چې د يو منطقي تسلسل په نتيجه کې د موجودو معلوماتو په بنا د وړاندوينې توان لري، او د خپلې وړاندوينې د تقويه کولو لپاره دليل وړاندې کوي. زده کوونکي شايد او يا شايد هم نه کله چې لولي وړاندوينه په ياد و نه لري او هغه نوي معلومات چې د وړاندوينې پورې ارتباط لري و نه پيژني.

کچه ۳: هغه زده کوونکي چې د يو منطقي تسلسل په نتيجه کې د موجودو معلوماتو په بنا د وړاندوينې توان لري، او د خپلې وړاندوينې د تقويه کولو لپاره دليل وړاندې کوي، نوي معلومات چې د وړاندوينې پورې ارتباط لري پيژني، او وړاندوينې همغسې ساتي يا يې عياروي.

کچه ۴: هغه زده کوونکي چې ډير ذکي دي او په قصه کې موجود معلومات د وړاندوينې د جوړولو او توضيح لپاره استعمالوي او د وروستيو معلوماتو په وسيله خپله وړاندوينه همغسې ساتي او يا يې عياروي.

هلک دی، پام کوئ چې هغه ته کوم نوم ور نه کړئ، " له زده کوونکو پوښتنه وکړئ: تاسو څه فکر کوئ چې وروسته به څه پېښ شي؟ ايا مور او پلار به هغه څه وکړي چې هونښيار سړي ور نه وويل؟ کله چې زده کوونکي خپل نظريات وړاندې کړي، پوښتنه وکړئ: ولې داسې فکر کوئ؟

زده کوونکيو ته ووايست چې د ټولو وړاندوينې سمې دي، ځکه چې هغوی ښه فکر کړي، او دا چې د راتلونکيو پېښو په اړه د هغوی د وړاندوينو اختلاف پر ځای خبره ده. له بېلابېلو زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې وړاندوينې وکړي. کله چې يو زده کوونکي يو نظر وړاندې کوي، نو له نورو زده کوونکيو پوښتنه وکړئ چې ايا دا نظر سم دی، او که ناسم، او له هغوی څخه دليل هم وغواړئ. زده کوونکي د بحث لپاره د نظرياتو وړاندې کولو ته وهڅوئ. د دې لپاره چې گڼو زده کوونکيو ته د وړاندوينو فرصت ورکړئ، او ټولگيوال ښه بحث وکړای شي، خبرو اترو ته کافي وخت ورکړئ. او بيا د راتلونکيو تم-ټکيو روقفه ځايونو پر لور لوست ته دوام ورکړئ.

۴. کله چې کيسه پای ته ورسوئ، زده کوونکيو ته د اورېدلو او د پېښو د وړاندوينو شاباسی ورکړئ او هغوی ته ووايست چې اوس بايد هغوی د کيسې بياکننه وکړي. کتاب بيا پرانيږئ، کيسه پيل کړئ، او لور يې ونيسئ چې زده کوونکي يې انځورونه وليدلای شي. له زده کوونکيو څخه غوښتنه وکړئ چې هغو لومړنيو انځورونو ته وگوري، او ور په ياد کړي چې د کيسې په پيل پيل کې څه شوي وو. زده کوونکيو ته د کيسې د ور په زړه کولو لپاره لاندې پوښتنې وکاروئ:

دلته ښودل شوي څېرې څوک دي؟

د کيسې په دې برخه کې څه کېږي؟

۵. بيا د کتاب وړاندې مخونه را واورئ او همدغه پوښتنې تکرار کړئ. په همدې توگه، چې له زده کوونکيو غوښتنه کوئ انځورونو ته په کتنه تېره کيسه ور په زړه کړئ، کيسې ته دوام ورکړئ. هر ځل له يوه نوي زده کوونکي څخه پوښتنه کوئ، چې هر زده کوونکي د خبرو وار تر لاسه کړي. که له زده کوونکيو څخه د کيسې ځينې برخې هېرې وي، نو د کيسې هماغه برخه په خپلو الفاظو ورياده کړئ، او ياهماغه برخه له سره ورته ولولئ.

۶. د کيسې په ښه اورېدا، او د کيسې د ډېرې برخې په ياد ساتلو د شاگردانو ستاينه کوئ. هغوی ته ووايست چې دا کيسه به په دې نېږدې ورځو کې يوځل بيا هم سره ولولئ او بحث به ورباندې وکړئ.

۷. د وروستي فعاليت په توگه، هر زده کوونکي ته يو کتاب ورکړئ، يا څو زده کوونکي يوه کاپي ورکړئ، چې په

دوهمه ورځ: د کيسې دوهمه لوستنه

دلته د کيسې د دوهم ځل لوستلو لپاره ځينې وړاندیزونه دي. دا لړ کړنې بايد پرلپسې ۳۰ تر ۴۰ دقيقې وخت ونيسي.

د درس لپاره تياری

- د کيسې د بيا لوستلو تمرين وکړئ چې دا ځل يې په ښه ډول ولولئ.
- د پنځم ګام د تياری لپاره کولای شئ په پيل کې زده کوونکي په درې کسيزو ډلو ووېشئ، چې ستاسې د لارښوونو پر مهال زده کوونکي وپوهېږي چې له چا سره خبري وکړي. له هغوی غوښتنه وکړئ چې له نيردي ناستو شاګردانو سره درې کسيزې ډلې جوړې کړي.

د کيسې د دوهمې لوستنې کړنې (فعالیتونه)

۱. کتاب لور ونیسئ، او له زده کوونکيو د کيسې د سرليک، ليکوال، او د ليکوال د لاسته راوړنو په اړه پوښتنې وکړئ. زده کوونکيو ته ووايست چې بيا هم په بشپړه توجه غور ونيسي، ځکه چې، د کيسې له ختمېدا وروسته به بيا هم له هغوی څخه انځورونو ته په کتنې، د کيسې د وړياډولو غوښتنه کوئ، او هم به ترې دا پوښتنه کوئ چې د کيسې کومه برخه د هغوی لپاره تر ټولو مهمه وه. هغوی ته ووايست چې دا ځل به د هغوی ډېرو داسې ځايونو ته ور پام شي، چې د لومړۍ لوستنې پر مهال يې نه وو ور پام شوی.

۲. د لومړۍ ورځې په څېر، د انځورونو له ښودلو سره يوځای، کيسه سرترپايه ولولئ. کيسه ورو ولولئ چې زده کوونکي کيسه سمه تعقيب کړای شي، او بلې برخې ته د اوښتلو پر مهال د پېښو په اړه د فکر کولو فرصت ولري.

۳. کله چې لوستنه پای ته ورسوئ، بېرته د کتاب لومړنۍ پاڼې پرانيږئ، او داسې يې ونيسئ، چې زده کوونکي يې انځورونه وليدلای شي. د لاندې پوښتنو مطرح کولو له لارې، له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې لومړيو انځورونو ته وګوري، او هغه څه ور په زړه کړي چې د کيسې په سر کې واقع شوي وو:

دلته ښودل شوې خبرې څوک دي؟

د کيسې په دې برخه کې څه کېږي؟

په څه چې مور پوهيږو هغه دا دي چې کيسه مور ته مستقيم څه نه وايي؟

لومړۍ دوه پوښتنې د لفظي پوهې غوښتنه کوي، لکه چې لکه چې هلک نوم نه لري. دريمه پوښتنه د استدلالونو غوښتنه کوي - د هغه شيانو درک کول چې معنی لري خو په ځانګړي ډول نه دي ويل شوي. د مثال په توګه، کتاب دا نه وايي چې هلک د نوم نه درلودو په اړه څه رنگه احساس درلود، خو مور کولی شو اټکل کړو چې هغه له دې څخه خوښ نه و. په ديوال ځړول شوي انځور کې د هغه په مخ يو څه خفګان ښکاري، او کيسه د دې په اړه بيانوي چې څنگه هغه له نورو څخه د نوم په پيدا کولو کې مرسته غواړي، نو مور کولی شو دا معلومه کړو چې هغه څنگه احساس کاوه.

۴. بيا وړاندې دوو پاڼو ته ولاړ شئ، او همدغه پوښتنې بيا تکرار کړئ. په همدې طريقه دوام ورکړئ، چې زده کوونکي د هرې پاڼې انځورونو ته په کتلو، زړې پېښې ور په زړه کړي. ښايي دا ځل زده کوونکيو په کيسه کې نور څه موندلي وي، او ښايي د کيسې د پېښو د ور په زړه کولو پر مهال د ويلو لپاره ډېر څه ولري. هر ځل له يوه نوي زده کوونکي څخه پوښتنه کوئ، چې په دې توګه، ډېرو زده کوونکيو ته د خبرو وار ورسېږي. که له زده کوونکيو څخه د کيسې کومه برخه هېره وي، نو د کيسې هماغه برخه په خپلو الفاظو کې ورته ووايست، او يا هماغه برخه ورته ولولئ.

۵. کله چې مو ټول کتاب په همدې طريقه ولوست، او پر انځورونو، او پېښو بحث وکړ، کتاب بند کړئ، او شاګردانو ته ووايست چې:

په دې کيسه کې ګڼ شمېر په زړه پورې خبرې دي. ځينې يې ښايي داسې څوک در په زړه کړي چې پېژنئ يې، او د کيسې پېښې ښايي داسې پېښې در يادې کړي چې تاسې ته در پېښې شوي دي. تاسې هر يوه د کيسې د اورېدنې پر مهال، د يوه جلاشي په اړه فکر کاوه. اوس زه له تاسې څخه غوښتنه کوم چې د لاندې پوښتنو په اړه فکر وکړئ:

د کيسې کومه برخه ستاسې لپاره تر ټولو مهمه وه؟

دغې برخې ستاسې لپاره ولې ځانګړې اهميت درلود؟

د ځواب په اړه يوه شېبه فکر وکړئ، او بيا به زه له تاسې وغواړم چې خپل ځوابونه لومړی خپل يوه ملګري ته ووايست. بيا به زه له يو څوکسانو وغواړم چې ټول ټولګي ته ووايي چې څه ورنه تر ټولو مهم برېښېدل.

د دې پوښتنو ځوابونه به توپير ولري او يو څه غير منطقي فکر به پکې شامل وي ځکه چې دوی د کيسې او خپل ژوند تر مينځ اړيکې رامینځته کوي. زده کوونکي به بېلابېل ځوابونه

يې په تخته کې نوموي ترڅو دوی وکولی شي څرګند شوي ټکي وګوري. وروسته له دې چې تاسو په لیست کې ۵-۱۰ کلمې ولرئ، هر یو یې وواياست او هغه ته یې اشاره وکړئ کله چې زده کوونکي ګوري ترڅو دوی شفاهي کلمه د هغې د لیکلې بڼې سره شریک کړي. که امکان ولري، په دریمه ورځ د کارولو لپاره په تخته کې ټکي پرېږدئ.

ورکړي، ځکه چې هره کیسه مهمې برخې درلودلای شي، او اورېدونکي به، د وګړیو په توګه، د تر ټولو مهمې برخې په اړه مختلف نظریات ولري. د مثال په توګه، ځینې زده کوونکي ممکن فکر وکړي چې د نوم په نه درلودلو کې د هلک خپګان خورا مهم دی ځکه چې دوی د هغه څه په نه درلودلو خپګان تجربه کړی چې دوی یې مهم ګڼي. نور ښایي فکر وکړي چې تر ټولو مهمه شیه هغه وخت ده چې هلک انور ته د یو خوب وړاندیز کوي ځکه چې خلک معمولاً د خپلو خوبونو د ورکولو وړاندیز نه کوي. بیا هم نور زده کوونکي ممکن فکر وکړي چې د عجیبو خوبونو جادو بکس د کیسې تر ټولو مهمه برخه ده ځکه چې دا خورا غیر معمولي ده. په دې کې غلط ځواب نشته. د شاګردانو انتخاب د هغوی د نظریاتو پر سر د بحث په اندازه مهم نه دی.

۲. زده کوونکیو ته د فکر کولو لپاره یوه یا دوه دقیقې وخت ورکړئ، او بیا یې په درې کسيزه ډلو ووېشئ، چې له یو بل سره د کیسې د تر ټولو مهمې برخې په اړه خبرې وکړي. ښایي تاسې د شاګردانو په منځ کې وګرځئ راوګرځئ، او د هغوی خپل منځي خبرې اترې واورئ. تاسې د هغوی نظریاتو ته د ځواب ویلو اړتیا نه لرئ، یوازې سر خوځول مو کافي دي.

۷. بیا، له څو تنو زده کوونکیو څخه وغواړئ چې ټول ټولګي ته د هغه څه په اړه خبرې وکړي چې د دوی لپاره په کیسه کې تر ټولو مهم برېښي. هغوی دې ته وهڅوئ چې یو د بل خبرې په غور واورې، ترڅو معلومه کړي چې د کیسې څومره بېلابېلې برخې مهمې ګڼل کېږي.

۸. د زده کوونکیو ستاینه وکړئ (شاباسی ورته وواياست) چې ښه غور یې نیولی وو، د کیسې ډېرې برخې یې وړ په زړه شوې او د مهمو برخو په اړه یې ښه فکر وکړ. هغوی ته وواياست، چې تاسې به په نږدې راتلونکي کې بیا هم کیسه په ګډه سره ولولئ، او بحث به پرې وکړئ.

۹. زده کوونکو ته بلنه ورکړئ چې یوځل بیا کتاب ته لارښی او هغه شیانو ته نوم ورکړئ چې په انځورونو کې انځور شوي، لکه څنګه چې تاسو یوه ورځ مخکې وکړل (ورځ ۱، ۷ ګام). دا ځل، هغه څه ولیکئ چې زده کوونکي

د دویمې ورځې لپاره د فعالیت ارزونه: یادول او نتیجه ګیري

کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کوونکي او د ټولګي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کوونکي فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: هغه زده کوونکي چې د قصې ډېرې برخې یې نه وي په یاد او د نتیجه ګیري لپاره ښه دلائل نه شي ویلي، د قصې اصلي برخې یې بل قسم تعبیر کړي وي، او ان د ښوونکي په ملاتړ هم خپلې نتیجه ګیري ته د لایل نه شي وړاندې کولای.

کچه ۲: هغه زده کوونکي چې د قصې یو څه برخې یې په یاد وي او کولای شي چې څه ساده نتیجه ګیري وکړي، کیدای شي یو څه ګډه وډه یا مبهمه وي یا کیدای شي یو څه د متن د منطقي ملاتړ (حمایې) څخه لرې وي.

کچه ۳: هغه زده کوونکي چې قصه یې په یاد وي او کولای شي چې ساده نتیجه ګیري وکړي، او د هغې لپاره کافي دلائل هم وړاندې کړي، خو یو څه عمومي وي.

کچه ۴: هغه زده کوونکي چې قصه یې زده وي او موضوع ته نږدې نتیجه ګیري وکړي، کیدای شي څه مشکلات ولري. موثر دلائل وړاندې کړي او همیشه د موضوع په باره کې مشخص وي.

دریمه ورځ: د کیسې دریمه لوستنه

دلته د دریم ځل کیسې لوستلو لپاره ځینې وړاندیزونه دي. دا لړ کړنې باید پرلپسې ۳۰ تر ۴۰ دقیقې وخت ونیسي.

د درس لپاره تیاری

- تاسو ممکن د کیسې لوستلو تمرین وکړئ.
- پرېکړه وکړئ چې تاسو به د کیسې په لوستلو کې چیرته ودرېږئ ترڅو له زده کوونکو څخه ویوښتی چې په راتلونکې پاڼه کې څه پیښېږي. (دوهمه مرحله وګورئ.)
- د ۴ مرحلې چمتو کولو لپاره، تاسو کولی شئ زده کوونکي

دا کار زده کوونکي هڅوي ترڅو ستا او نورو زده کوونکیو خبرو ته غور کېږدي. دغه راز به وپوهېږئ چې ټولگی تر کومه بریده له کیسې سره آشنا شوی، او د کیسې د پېښو تسلسل یې په ذهن کې پاتې دی. د زده کوونکیو ځواب چې هرڅه وي، تاسې باید وواياست چې:

راځئ گورو چې وړاندې همدا سې پېښې او که نه!
بیا وړاندې دوو پاڼو ته ولاړ شئ، او متن یې ولولئ.

د ځینو زده کوونکیو به کیسه ښه په یاد وي، او سم ځواب به ورکړای شي. ځینې نور به داسې نه وي. که د زده کوونکیو کوم ځای هېر وي، او ناسم ځواب ورکړي نو ورته وواياست چې:

که مو اوس څه په یاد نه وي، هیڅ پروا نه کوي. خو دا ځل سم غور ونیسئ، چې له کیسې سره ښه بلد شئ!

۳. کله چې د کتاب لوستنه پای ته ورسوئ، زده کوونکیو ته وواياست چې ته غواړې وپوهېږې چې آیا دوی د انځورونو له کتلو پرته کیسه را په زړه کولای شي او کنه. یو زده کوونکی ځواب ته راوبولئ، او له نورو غوښتنه وکړئ، چې که له ځواب سره موافق وي، نو لاسونه دې پورته کړي.

که ځواب ناسم وي، له یوه بل زده کوونکي غوښتنه وکړئ چې ووايي د کیسې په پیل کې څه پېښ شوي وو. یوځل بیا له نورو زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې د موافقت په صورت کې، لاسونه پورته کړي. که یې ځواب سم وي، نو زده کوونکیو ته وواياست چې که د کیسې د راتلونکي پېښې په اړه معلومات لري، لاسونه دې پورته کړي. یوځل بیا یو زده کوونکی ځواب ته را وبولئ، او له نورو زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې که موافق وي، لاسونه دې پورته کړي. همدې کار ته ادامه ورکړئ، ترڅو زده کوونکي، د کیسې پېښې په ترتیب سره ذهن ته وسپاري.

۴. کتاب وتړئ او له زده کونکو څخه وغواړئ چې د دې دوو پوښتنو د ځوابونو په اړه یو ځل بیا د ملگري سره خبرې وکړي:

د کیسې کومه برخه تا ته تر ټولو مهمه وه؟
دا برخه ستا لپاره ولې تر ټولو مهمه وه؟

زده کوونکیو ته یادونه وکړئ چې هغوی کولای شي د تر ټولو مهم شي په اړه نوی نظر ولري، او یا هم کولای شي، هماغه زور نظر، چې په تېرو بحثونو کې یې بیان کړی و، بیا

د درس په پیل کې په دريو گروپونو یا جوړه جوړه کړئ ترڅو پوه شي چې دوی به له چا سره خبرې وکړي کله چې تاسو ورته لارښوونه وکړئ. یوځل بیا له هغوی څخه وغواړئ چې جوړه یا درې ډلې جوړې کړي چې زده کونکي ورته نږدې ناست وي.

• په دې لوست کې به تاسو لغتونه هم جوړ کړئ. د چمتو کولو لپاره:

< د دې کلمو څخه هر یو په روښانه توگه په لوی کارت، د کاغذ په یوه لویه ټوټه، یا تخته ولیکئ. دا د نن ورځې کارولو لپاره غوره کلمې دي ځکه چې دوی په نقاشیو کې ښودل کېدی شي. (تاسو به دا فعالیت وروسته د نورو کلمو سره ترسره کړئ). هره کلمه باید په پراخه کچه او په روښانه توگه چاپ شي چې ټول زده کونکي یې وگوري کله چې تاسو یې ونیسئ یا یې اشاره وکړئ.

پوه	حیرانونکی	مهم
نوم	خوب	ورکوئ
کور	ټکاوه	ور/دروازه

< درسي پلان ته پام وکړئ ترڅو تاسو د تعقیبولو مرحلو سره آشنا شئ.

• د سواد زده کړې له اضافي فعالیتونو څخه د ترسره کولو لپاره یو یا دوه نور فعالیتونه غوره کړئ او د دې لپاره هم چمتووالی ونیسئ.

د درېیمې لوستنې کړنې: د کلیدي نظرونو انعکاس

۱. کتاب لوړ ونیسئ، او زده کوونکیو ته وواياست چې تاسې به په درېیم ځل هم هماغه کیسه لولئ، خو دا ځل به د وقفو په دوران کې له شاگردانو څخه د کتاب د راتلونکې پاڼې د پېښو په اړه پوښتنه کوئ.

۲. د کیسې په مختلفو برخو کې، د کتاب تر پاڼې اړولو وړاندې، لاندې پوښتنه مطرح کوئ، او له زده کوونکیو غوښتنه کوئ چې که ځواب ورکول غواړي نو لاس دې پورته کړي:

په راتلونکې پاڼه کې به څه پېښ شي؟

له دې پوښتنې مطرح کولو ستاسې مقصد دا دی چې وپوهېږئ چې آیا د کیسې پېښې د زده کوونکیو په یاد پاتې دي، او کنه. هر ځل له یوه بېل زده کوونکي څخه د ځواب غوښتنه کوئ، او له نورو زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې د ځواب ورکوونکي خبرو ته سم غور ونیسي. کله چې یو کس ځواب ورکړي، له نورو غوښتنه وکړئ چې که له ځواب سره موافق وي، لاسونه دې پورته کړي.

تکرار او تایید کړي. زده کوونکیو ته ۳ تر ۴ دقیقې وخت ورکړئ چې په درې کسيزه یا دوه کسيزو ډلو کې پر خپلو نظرياتو خبرې اترې وکړي.

۵. بیا یو څو زده کوونکي را وبولئ، چې ټول ټولګي ته د هغه څه په اړه خبرې وکړي چې د هغوی لپاره تر ټولو ډېر مهم دي. هڅه وکړئ چې هغه شاگردان را ونه بولئ چې تېر حل یې هم ځواب ورکړی، تر څو ټولو ته وار ورسېږي. هغوی دې ته وهڅوئ چې یو بل ته غور ونيسي، ترڅو وپوهېږي چې د کيسې څومره ډېرې برخې مهمې ګڼل کېدای شي.

۶. په ښې غور اېښودنې، د کيسې په ښې یادونې، او د تر ټولو مهم شي په اړه په فکر کولو خپل زده کوونکي وستايې. یادونه وکړئ چې تاسې به په نيردې ورځو کې یوځل بیا هم د همدې کيسې په اړه خبرې او بحث وکړئ او له همدې کيسې به د نورو زده کړو لپاره د اساس په توګه کار واخلي.

۷. زده کوونکو ته بلنه ورکړئ چې په کتاب کې عکسونه یو ځل بیا وګوري او کوم ټکي په هغه لیست کې اضافه کړي چې دوی په ۱ ورځ (۷ ګام) او ۲ (نهمه مرحله) کې رامینځته کړي. لکه څنګه چې تاسو په دویمه ورځ وکړل، په تخته باندې ټکي ولیکنئ لکه څنګه چې زده کوونکي یې وایي. تاسو کولی شئ هغه لیست کې اضافه کړئ چې تاسو یې په ۲مه ورځ پیل کړي.

۸. په درېیمه ورځ له لاندې پوښتنو څخه یوه یا زیاته تر بحث لاندې ونیسئ چې زده کوونکي د کيسې د معناګانو په اړه لا ژور فکر ته وهڅوئ. زده کوونکي ښايي دې پوښتنو ته مختلف ځوابونه ولري، چې ټول یې باید سم وګڼل شي. د پوښتنې هدف یوازې او یوازې دا دی چې زده کوونکي په خپله ځاني طریقه د کيسې په وړاندې غبرګون ښودلو ته راوبلل شي.

ایا تاسو فکر کوئ چې د هلك مور او پلار په سمه وو چې په خپل زوی یې نوم کېښود؟ ولې؟
هونبیار سړي وویل چې هلك ډیر مهم دی. ته څه فکر

کوې چې هونبیار سړي په هلك کې څه لیدلی وو؟
تاسو ولې فکر کوئ چې هونبیار سړي هلکانو ته په دې ویلو سره ښه راغلاست ووايه چې "زه ستاسو په تمه وم"؟

تاسو ولې فکر کوئ چې هونبیار سړي د دې پر ځای چې هلك د ځان لپاره نوم غوره کړې هغه ته یې د حسني نوم غوره کړ؟

ته څه فکر کوې چې حسني د هونبیار سړي په صندوق کې کوم خوب اچولی وو؟ تاسو ولې فکر کوئ چې هغه دا خوب نه غوښت؟

ستاسو په اند حسني او انور د هونبیار سړي له صندوق څخه کوم ښه خوبونه غوره کړي دي؟

که تاسو وکولی شئ د جادويي پېټې/بکس څخه به کوم خوب غوره کړئ؟

د درېیمې ورځې لپاره د فعالیت ارزونه: د کلیدي نظرونو انعکاس

کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کوونکي او د ټولګي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کوونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: هغه زده کوونکي چې ان د ښوونکي په مرسته هم نه شي کولای چې د قصې ګومه برخه په یاد ولري، او یا د قصې ګومه اساسي برخه سره ونښلوي.

کچه ۲: هغه زده کوونکي چې قصه یې په یاد وي او قصه یو څه منعکس کړای شي، خو اساسي نظرونه سره نښلولی نه شي او یا په پوهیدای نه شي.

کچه ۳: د زده کوونکي قصه ښه په یاد وي او هغه څه یې چې په قصه کې لوستي وي د خپل ژوند له پېښو سره یو په یو مرتبط کړي، خو پرته له کوم خاص شباهتي ارتباط یا خیال څخه (د مثال په توګه، زده کوونکی ممکن ووايي، "انور یو نوم لري چې یو څه معنی لري او زه یو نوم لرم چې د یو څه معنی لري").

کچه ۴: د زده کوونکي قصه ښه په یاد وي او هغه په پوره تفصیل د خپل ژوند له یو څه سره شباهتي ارتباط ورکولای شي (د مثال په توګه، زده کوونکي یو څه ډیر زیات غواړي خو باید صبر وکړي او منتظر شي).

د سواد د مهارتونو جوړول

(دریمه ورځ)

لغتنه

د کیسې او د دريو تجربو وروسته، زده کونکي به چمتو شي چې د کیسې څخه ځینې کلمې لوستل زده کړي. دا فعالیت د همدې هدف لپاره دی.

۱. زده کوونکیو ته ووايست چې نن به هغوی له لوستل شوي کيسې څخه کلمې زده کړي. هغوی ته ووايست چې ډاډه یاست هرڅوک به نن لږ تر لږه یوه کلمه زده کړي، او ځینې لا ښايي ډېرې کلمې زده کړای شي. (د پاسني لوست د چمتوالي لپاره د لغتونو د کارولو لپاره وگورئ).

۲. دا درې لغتونه پاس ونیسئ، یا یې په تخته وليکئ: پوه، حیرانونکی، مهم. کلمې تلفظ کړئ او له زده کونکو وغواړئ چې څو ځله یې له تاسو سره ووايي پداسې حال کې چې دوی کلمو/لغتونو ته گوري. له زده کونکو وغواړئ چې تشریح یې کړي چې د هرې کلمې معنی څه ده. که دوی کومې معنی په اړه ډاډه نه وي، دوی ته یې تشریح کړئ. که اړتیا وي، په کتاب کې د توضیحاتو څخه کار واخلئ ترڅو معنی روښانه کړئ.

۳. د کیسې په اړه دا دوه جملې په تخته وليکئ پداسې حال کې چې زده کونکي یې گوري:

پوه سړي وویل هلک مهم دی.

پوه سړي وویل چې هلک ته به حیرانونکی نوم ورکړي.

ټولگي ته په لوړ غږ جملې ولولئ. بیا دې یې له تاسو سره ولولئ کله چې تاسو هرې کلمې ته اشاره کوئ. که زده کوونکی د جملو په لوستلو ډاډه نه وي، دا دوه یا درې ځله ترسره کړئ.

۴. د "پوه" کلمه بره ونیسئ (یا ورته اشاره وکړئ) او له یو زده کوونکي وغواړئ چې په خپله خوښه د تختې مخې ته راشي او په جمله کې هره کلمه وښوي. د نورو دوو کلمو (مهم، حیرانونکی) لپاره ورته/مشابه کار وکړئ. بیا له

زده کونکو وغواړئ چې جمله یو ځل بیا په لوړ غږ ولولي.

۵. د ۱-۴ مرحلې د لغتونو د دوه نورو سیتونو سره او هغه جملې چې په کې کارول کیږي ترسره کړئ:

کلمې: نوم، خوب، ور کوئ

جمله: هلک وویل چې هغه به د نوم اخیستلو لپاره یو خوب ورکړي.

کلمې: ټکاوه، وړ/دروازه، کور

جمله: هلکانو د پوه سړي د کور دروازه وټکوله.

۶. که ممکنه وي، په تخته کلمې او جملې د بلي ورځې لپاره لیکلې پرېږدئ. که دا ممکنه نه وي، نو د ځان لپاره ترې یادښت واخلئ چې وکولی شئ، په څلورمه ورځ یې بیا په تخته وليکئ. (تاسو به په راتلونکي فعالیت کې جملې هم وکاروئ).

د دریمې ورځې لپاره د فعالیت ارزونه: لغتنه

کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولگي د فعالیت چارټونو کې د خپلوزده کونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: زده کوونکی نشي کولی هغه کلمې یا جملې وپېژني چې تدریس شوي.

کچه ۲: زده کوونکی کولی شي ځینې کلمې/لغتنه وپېژني کوم چې تدریس شوي.

کچه ۳: زده کوونکی کولی شي ټولې هغه کلمې وپېژني چې تدریس شوي او لږ تر لږه یوه جمله لوستلی شي.

کچه ۴: زده کوونکی کولی شي ټولې هغه کلمې وپېژني چې تدریس شوي او کولی شي ټولې جملې ولولي.

د جملې لیکل

په دې دریمه ورځ، زده کونکي باید د کیسې څخه د ځینو جملو لیکلو ته چمتو شي. دا فعالیت د همدې هدف لپاره دی.

۱. (د مخکیني فعالیت جملې باید په تخته کې وي). له زده کونکو وغواړئ چې تاسو سره یوځای یې ولولئ لکه څنگه چې تاسو جملې په لوړ غږ لوستلې. بیا له هر زده کونکي وغواړئ چې د لیکلو تمرین کولو لپاره یوه جمله غوره کړي. زده کونکي کولی شي مختلفې جملې غوره کړي.

۲. کله چې ټول پای ته ورسېږي، په مختلفو زده کونکو غږ وکړئ چې هغه جمله وښيي چې دوی لیکلي دي او پاتې ټولگي ته یې ولولي. یا تاسو غواړئ چې زده کونکي د دريو یا څلورو ډلو گروپونه جوړ کړئ او د دوی جملې په خپلو گروپونو کې یو بل ته ولولي.

خلورمه ورخ: د سواد مهارتونو نوره وده

په خلورمه ورخ، تاسو به يو حل بيا په لغتونو او ليكلو تمرکز وكړئ او زده كونكي به نور فعاليتونه ترسره كړي چې تاسو يې غوره كوئ.

د چمتو كولو لپاره

• هغه كلمې چې تاسو په دريمه ورخ د لغتونو لپاره كارولې چمتو كړئ (پوه، حيرانونكي، مهم، نوم، خوب، وركوئ، كور، ټكاوه، وړ/دروازه) او همدارنگه هغه جملې چې تاسو ورسره په دريمه ورخ كار كړئ:

پوه سړي وويل هلک مهم دی.
پوه سړي وويل چې هلک ته به حيرانونكي نوم وركړي.
هلک وويل چې هغه به د نوم اخيستلو لپاره يو خوب وركړي.

هلکانو د پوه سړي د کور دروازه وټکوله.

• دا ټکي د ښودلو لپاره چمتو كړئ، يا په کارت يا تخته كې:
له نيکه مرغه سترگې په بالست
جادو قوطي ډکه
صبر حيرانوونكي د تل لپاره

• د سواد زده كړي د اضافي فعاليتونو برخې څخه د ترسره كولو لپاره اضافي فعاليتونه غوره كړئ، او د اړتيا سره سم يې د دې لپاره چمتو كړئ.

لغتنه

دا فعاليت زده كونكو ته د كيسې څخه د كلمو او جملو لوستلو اضافي تمرين وركوي.

۱. الله زده كونكو وغواړئ چې د دريمې ورخې د كار جملې په لور غږ ولولي: پوه سړي وويل هلک مهم دی. پوه سړي وويل چې هلک ته به حيرانونكي نوم وركړي. هلک وويل چې هغه به د نوم اخيستلو لپاره يو خوب وركړي. هلکانو د پوه سړي د کور دروازه وټکوله. له هغوی څخه وغواړئ چې دا دوه يا درې ځله ولولي ترڅو خپلې پخوانۍ زده كړې پياوړې كړي.

۲. زده كونكو ته ووايست چې نن به دوی د كيسې څخه د نورو كلمو او جملو لوستل زده كړي. هغوی ته ووايست چې تاسو ډاډه ياست چې هرڅوك به نن ورخ لرتلرېه يوه كلمه يا جمله زده كړي او ځينې به لا ډېرې هم زده كړي. (د چمتوالي لپاره پورته لوست د كلمو د استعمال لپاره وگورئ.)

۳. كه تاسو وخت لرئ، له زده كونكو وغواړئ چې د ليكلو تمرين كولو لپاره بله جمله وټاكي او بيا يې نورو ته ولولي.

۴. له زده كونكو وغواړئ چې د ټولو جملو څخه د لغتونو/كلمو په كارولو سره نورې جملې وليكي (د نن او د دريمې ورخې څخه). له هغوی وغواړئ چې د هغو جملو په اړه فكر وكړي چې دوی يې ليكلي شي، يا تاسو كولی شئ ځينې ورته يو څه وړاندیز وكړئ. دلته ځينې مثالونه دي:

هلکان د پوه سړي لیدو ته لاړل.

د پوه سړي خوب حيرانونکی وو.

هلک يو خوب وركړ او نوم يې واخيست.

كله چې دوی نوې جملې وليكي، نو له دوی څخه وغواړئ چې خپلې جملې يو بل ته وښيي او يو بل ته يې په لور غږ ولولي. (كه زده كونكي د هغو جملو په اړه فكر وكړي چې په جملو كې د شتون څخه ډير كلمو ته اړتيا لري، نورې كلمې وړاندې كړئ ترڅو دوی وكولی شي هغه جملې وليكي چې دوی يې فكر كوي.)

۵. تاسو ښايي وغواړئ چې زده كونكي د تمرين لپاره يوه جمله غوره كړي تر هغې چې دوی يې په تخته كې جملې ته له كتلو پرته په اسانۍ سره وليكلي شي.

د دريمې ورخې د اجرا ارزونه: د جملې ليكل

کچه/سويه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولګي د فعاليت چارټونو کې د خپلو زده کونکو فعاليت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: زده کوونکی نشي کولی هغه جملې وليکي چې تدریس شوي.

کچه ۲: زده کوونکی کولی شي يوه جمله په مرسته کولو سره وليکي چې تدریس شوي.

کچه ۳: زده کوونکی کولی شي د لږې مرستې سره يو يا دوه جملې وليکي.

کچه ۴: زده کوونکی کولی شي درې جملې په اسانۍ او خپلواکه توګه وليکي.

د سواد زده كړې اضافي فعاليتونه

كه تاسو وخت لرئ، تاسو كولی شئ "د سواد زده كړې اضافي فعاليتونو" برخې څخه د نورو فعاليتونو څخه هم كار واخلي. هغه فعاليتونه غوره كړئ چې تاسو فكر كوئ ستاسو د زده كونكو لپاره غوره دي. كه تاسو زده كونكي لرئ چې مختلف مهارتونه او علاقې لري، تاسو ممكن وغواړئ چې ځينې زده كونكي يو فعاليت ترسره كړي په داسې حال كې چې نور مختلف فعاليت كوي.

د څلورمه ورځې لپاره د فعاليت ارزونه: لغتنونه

کچه/سويه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولگي د فعاليت چارڼونو کې د خپلو زده کونکو فعاليت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: زده کوونکي نشي کولی هغه کلمې يا جملې وپيژني چې تدریس شوي.

کچه ۲: زده کوونکي کولی شي ځينې کلمې لغتنونه وپيژني کوم چې تدریس شوي.

کچه ۳: زده کوونکي کولی شي ټولې هغه کلمې وپيژني چې تدریس شوي او لږ تر لږه يوه جمله لوستلی شي.

کچه ۴: زده کوونکي کولی شي ټولې هغه کلمې وپيژني چې تدریس شوي او کولی شي ټولې جملې ولولي.

د جملې ليکل

دا فعاليت د کيسې څخه د جملو ليکلو او د کيسې څخه د کلمو په کارولو سره د اصلي جملو ليکلو کې اضافي تمرين دی.

۱. د تيرو فعاليتونو ځينې يا ټولې جملې بايد په تخته وي، د دريمې ورځې د ليکلو فعاليت حملو سره. (خوږه چې تاسو فکر کوئ زده کونکي يې په آرامۍ سره اداره کولی شي. بيا له هر زده کونکي وغواړئ چې د ليکلو تمرين کولو لپاره يوه جمله غوره کړي.

پوه سړي وويل هلک مهم دی.

پوه سړي وويل چې هلک ته به حيرانونکي نوم ورکړي. هلک وويل چې هغه به د نوم اخیستلو لپاره يو خوب ورکړي.

هلکانو د پوه سړي د کور دروازه وټکوله.

له نيکه مرغه، پوه سړي د هلکانو سترگې په و.

هلکان د پوه سړي په کور کې په تکيه وناست وو.

د جادو کڅوړه له نومونو ډکه وه.

پوه سړي وويل: صبر وکړه!

بلي قوطی حيرانوونکي خوبونه درلودل.

هلک د تل لپاره خپل نوم درلود.

۲. کله چې ټول پای ته ورسېږي، په مختلفو زده کونکو غږ وکړئ چې هغه جمله وپيښي چې دوی ليکلي دي او پاتې ټولگي ته يې ولولي. يا تاسو غواړئ چې زده کونکي د دريو يا څلورو ډلو گروپونه جوړ کړئ او د دوی جملې په خپلو گروپونو کې يو بل ته ولولي.

۳. که تاسو وخت لرئ، له زده کونکو وغواړئ چې د ليکلو تمرين کولو لپاره بله جمله وټاکي او بيا يې نورو ته ولولي.

۳. دا کلمې ښکاره کړئ: له نيکه مرغه، سترگې په، بالنبت. کلمې تلفظ کړئ او له زده کونکو وغواړئ چې څو ځله يې له تاسو سره ووايي پداسې حال کې چې دوی کلمو/لغتنونو ته گوري. له زده کونکو وغواړئ چې تشریح يې کړي چې د هرې کلمې معنی څه ده. که دوی کومې معنی په اړه ډاډه نه وي، دوی ته يې تشریح کړئ. که اړتيا وي، په کتاب کې د توضيحاتو څخه کار واخلي ترڅو معنی روښانه کړئ.

۴. د کيسې څخه دا جمله په تخته وليکئ پداسې حال کې چې زده کونکي يې گوري:

له نيکه مرغه، پوه سړي هلکانو ته سترگې پر لار وو.

هلکان د پوه سړي په کور کې په تکيه وناست وو.

ولگي ته په لوړ غږ جملې ولولئ. بيا دې يې له تاسو سره ولولي کله چې تاسو هرې کلمې ته اشاره کوئ. که زده کوونکي د جملو په لوستلو ډاډه نه وي، دا دوه يا درې ځله ترسره کړئ.

۵. د "له نيکه مرغه" ټکي بره ونيسئ (سترگې په، بالنبت) او له يو زده کوونکي وغواړئ چې په خپله خوښه د تختې مخې ته راشي او په جمله کې هره کلمه وښيي. د نورو دوو کلمو (سترگې په، بالنبت) لپاره ورته/مشابه کار وکړئ. بيا له زده کونکو وغواړئ چې جمله يو ځل بيا په لوړ غږ ولولي.

۲. لد ۲ تر ۵ مرحلې د نورو دوو کلمو لپاره او هغه جملې چې په کې کارول شوي دي ترسره کړئ:

کلمې: جادو، قوطی، ډکه

جمله: د جادو کڅوړه له نومونو ډکه وه.

کلمې: صبر، حيرانوونکي، د تل لپاره

جملې: پوه سړي وويل: "صبر وکړه!"

بلي قوطی حيرانوونکي خوبونه درلودل.

هلک د تل لپاره خپل نوم درلود.

۷. که ممکنه وي، په تخته کلمې او جملې د بلي ورځې د کارولو لپاره پرېږدئ. که دا ممکنه نه وي، د ځان لپاره يادداشت واخلي چې تاسو وکولی شئ په ۵مه ورځ يې بيا په تخته وليکئ.

پنځمه ورځ: د سواد مهارتونو نوره وده

په پنځمه ورځ، به تاسو بيا په لغتونو، د کلمو نمونو، او د القبا مطالعي باندې تمرکز وکړئ. تاسو به د زده کونکو سره نور فعالیتونه هم غوره کړئ.

د چمتو کولو لپاره

- هغه کلمې يا لغتونه چمتو کړئ چې تاسو په ۳مې او ۴مې ورځو کې د لغتونو لپاره کارولې دي: پوه، حيرانونکي، مهم، نوم، خوب، ورکوي، کور، ټکاوه، وړدروازه، له نيکه مرغه، سترگې، په، بالنيت، جادو، قوطی، ډکه، صبر، حيرانوونکي، د تل لپاره.
- د سواد زده کړې د اضافي فعالیتونو برخې څخه د ترسره کولو لپاره اضافي فعالیتونه غوره کړئ، او د اړتيا سره سم يې چمتو کړئ.

لغتونه

دا فعالیتونه د لغتونو کار چې زده کوونکو په ۳مې او ۴مې ورځو کې ترسره کړي دي، پراخوي او له هغوی سره مرسته کوي چې د کلمو په معنواو وپوهېږي او د مترادفاتو سره د دوی د لغتونو زده کړه لوړه کړي.

۱. د "حيرانونکي" کلمه څرگنده کړئ (په تخته يې وليکئ او يا يې په ليکلي بڼه زورنده کړئ). ويې لولې او د زده کونکو سره يې تکرار کړئ او ځان ډاډه کړئ چې دوی پوهېږي چې دا څه معنی لري. له هغوی پوښتنه وکړئ چې ايا دوی نورې کومې کلمې پېژني چې له دې سره مترادف دي (هغه کلمې چې نږدې يا ورته معنی لري). له هغوی وغواړئ چې خپل نظريات وړاندې کړي. که دوی د مترادفاتو په اړه فکر نه شي کولی، دوی ته پخپله يو څو نمونې وړاندې کړئ. په تخته "حيرانونکي" او مترادف ټکي وليکئ چې زده کونکي وکولی شي يوځای يې وگوري. د مثال په توگه، تاسو ښايي ووايست:

پوه سړي وويل چې يوه ورځ به هلک ته په حيرانونکي شيان ورکړي. دلته د "حيرانونکي" کلمه ده. ايا تاسو کولی شئ د نورو کلمو په اړه فکر وکړئ چې د "حيرانونکي" په څير معنی لري؟ (ممکن ځوابونه دي: غير معمولی، فوق العاده، په زړه پوری، عجيب، ډير ښه.)

له زده کوونکو سره په دې اړه بحث وکړئ چې کومې مترادفې کلمې يو څه نږدې ماناوې لري او کومې پياوړې ماناوې لري. د مثال په توگه، "غير معمولی" وړاندیز کوي لږ په زړه پوري؛ "حيرانونکي" وړاندیزونه حتی ډير اغېزناک؛ "عجيب" واقعا حيرانونکې وړاندیز کوي. له دوی سره بحث وکړئ چېرې چې دوی فکر کوي "فوق العاده"

۴. له زده کونکو وغواړئ چې د ټولو جملو څخه د لغتونو/ کلمو په کارولو سره نورې جملې وليکي (د نن او د دريمې ورځې څخه). له هغوی وغواړئ چې د هغو جملو په اړه فکر وکړي چې دوی يې ليکلې شي، يا تاسو کولی شئ ځينې ورته يو څه وړاندیز وکړئ. دلته ځينې مثالونه دي:

پوه سړي هلکانوته د خوبونو قوطی ورکړه.

پوه سړي د نومونو او خوبونو قوطی درلودې.

هلک يو خوب پرېښود او نوم يې واخيست.

کله چې دوی نوې جملې وليکي، نو له دوی څخه وغواړئ چې خپلې جملې يو بل ته وښيي او يو بل ته يې په لوړ غږ ولولي. (که زده کونکي د هغو جملو په اړه فکر وکړي چې په جملو کې د شتون څخه ډير کلمو ته اړتيا لري، نورې کلمې وړاندې کړئ ترڅو دوی وکولی شي هغه جملې وليکي چې دوی يې فکر کوي.)

۵. تاسو ښايي وغواړئ چې زده کونکي د تمرين لپاره يوه جمله غوره کړي تر هغې چې دوی يې په تخته کې جملې ته له کتلو پرته په اسانۍ سره وليکلې شي. بيا دوی ته وړاندیز وکړئ چې دوی په کور کې خپلې کورنۍ وښيي چې دوی څنگه جمله ليکلې شي.

د څلورمه ورځې د اجرا ارزونه: د جملې ليکل

کچه/سويه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولګې د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: زده کوونکی نشي کولی هغه جملې وليکي چې تدریس شوي.

کچه ۲: زده کوونکی کولی شي يوه جمله په مرسته کولو سره وليکي چې تدریس شوي.

کچه ۳: زده کوونکی کولی شي د لږې مرستې سره يو يا دوه جملې وليکي.

کچه ۴: زده کوونکی کولی شي درې جملې په اسانۍ او خپلواکه توگه وليکي.

د سواد اضافي فعالیتونه

که تاسو وخت لرئ، کولی شئ "د سواد زده کړې اضافي فعالیتونو" برخې څخه د نورو فعالیتونو څخه هم کار واخلي.

د ژبې نمونې: د صفتونو او قیدونو نمونې

دا د زده کونکو لپاره ګټوره ده چې پوه شي چې ډیری نمونې په ژبه کې د لیدلو وړ دي. هرڅومره چې دوی ورسره آشنا وي، همغومره د ژبې د زده کړې وړتیا یې ډېرېږي. دا فعالیتونه د زده کونکو سره مرسته کوي چې د ژبو د ځانګړو نمونو سره بلدتیا پیدا کړي.

۱. صفتي عبارات. د "مهم هلك" جمله ښکاره کړئ. زده کونکو ته تشریح کړئ چې "مهم" په کتاب کې د صفت په توګه کارول کېږي - یوه کلمه چې هونسيار سړي د هلك د تشریح کولو لپاره کاروي. له زده کونکو د نورو شيانو غوښتنه وکړئ په کوم کې چې مهم بیان کیدی شي او دا جملې د "مهم هلك" تر څنګ په تخته ولېکئ. ځینې مثالونه کیدای شي دا وي:

لمهمه نجلۍ	مهم کتاب
مهم کور	مهمه ونه
مهم سړک	مهم نظر

د "جادو قوطۍ" کلمو سره ورته سپړنې وکړئ (جادويي غالی، جادويي لکړه، جادويي هنداره، جادويي غر)؛ "ښه خوبونه" (ښه سپي، ښه خواړه، ښه ښار، ښه خلک)؛ او "پوه سړي" (پوه نیکه، پوه ترور او تره، پوه ښوونکي).

۲. د صفت اصلاح کوونکي قیدونه. دا عبارتونه په تخته ولېکئ:

ډیر مهم هلك

له نیکه مرغه لیرې ژوند نه کاوه.

له دې وروسته، د همیش لپاره

تشریح کړئ چې "ډیر"، "بله نیکه مرغه"، او "برای همیشه و همیشه" کیسه کې د قیدونو په توګه کارول کېږي - هغه کلمې چې فعلونه یا د وینا نورې برخې تعدیل کوي او معمولا هغه وخت ویل کېږي کله، چیرته، څنګه، په کوم ډول، یا په کوم حد کې. (دا ټول د صفت اصلاح کوونکي قیدونه دي. په کې قید کې "ډیر" ټینګار په دې کېږي چې هلك څومره مهم دی؛ "بله نیکه مرغه" وايي چې څنګه یا تر کومې اندازې بکس ډک دی؛ "برای همیشه و همیشه" ګډه کار کوي چې ووايي کله.)

بیا له زده کونکو وغواړئ چې د نورو مثالونو په اړه فکر وکړي چې دا کلمې څنګه د قید په توګه کارول کېږي، او خپل نظرونه د لیدلو او بحث لپاره په تخته ولېکئ. ځینې مثالونه کیدی شي: ډیر وری (څنګه وری؟ ډیر وری!)؛ له نیکه مرغه نږدې (څومره نږدې؟ له نیکه مرغه نږدې!)؛ دوی د همیش لپاره خوشحاله ژوند کاوه (کله دوی په خوښۍ سره ژوند کاوه؟ د همیش لپاره!).

او "په زړه پوری" (او نور مترادفات) به پدې "واقعي ښه" تسلسل کې راشي. هیڅ سم یا غلط ځوابونه شتون نلري. د بحث ارزښت د زده کونکو سره د مترادفاتو د یوې ډلې په مینځ کې د معنی په ظریفو تفاوتونو کې مرسته کوي.

۲. د "بالبت" کلمې ښه ښکاره کړئ او ورته مرحلي تعقیب کړئ چې په لومړي ګام کې تشریح شوي. (دا ولولئ او د زده کونکو سره یې تکرار کړئ؛ ځان ډاډه کړئ چې دوی پوهیږي چې دا څه معنی لري؛ له دوی څخه د مترادفاتو غوښتنه وکړئ؛ دوی ته یې څو نمونې ورکړئ که دوی هیڅ نه پوهیږي. په تخته وښکاره او مترادف ټکي وګورئ چې زده کونکي وکولای شي دوی یوځای وګوري. د مثال په توګه، تاسو ممکن وواياست:

په کیسه کې، هلکان د پوه سړي لیدو ته ځي، او دوی د هغه په کور کې په تکیه ګانو ناست دي. دلته د دته د "تکیه ګانې" کلمه ده. ایا تاسو کولی شئ د نورو کلمو په اړه فکر وکړئ چې د "تکیه ګانې" په څیر معنی لري؟ (ممکن ځوابونه دي: څوکی، بالبت، پټی، کېډی.)

د زده کونکو سره په دې اړه بحث وکړئ چې دوی نور چیرته تکیه ګانې لیدلې شي او څه ډول ښکاري. تکیه ګانې څومره اندازه کیدی شي؟ د تکیه ګانو غوره ډولونه کوم دي؟ (هیڅ سم یا غلط ځوابونه شتون نلري. د بحث هدف د مترادفاتو سپړنه او د مختلف مترادفاتو په اړه د زده کونکو د پوهې لوړول دي.)

۳. د کتاب د نورو کلمو اړوند هم د مترادفاتو اړوند دې ته ورته توضیح ورکړئ. ځینې کلمې چې دې ډول بحثونو ته ځان رسوي، "کور"، "دروازه"، او "ورکوی". تاسو ممکن دا هم وغواړئ چې زده کونکي د کتاب څخه د کلمو وړاندیز وکړئ او د دې کلمو مترادفاتو په اړه بحث وکړئ. تاسو ممکن دا هم وغواړئ چې زده کونکي د کتاب څخه د کلمو وړاندیز وکړئ او د دې کلمو مترادفاتو په اړه بحث وکړئ.

د پنځمې ورځې لپاره د فعالیت ارزونه: لغتونه

کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولګي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: زده کوونکی نشي کولی د وړاندې شوي کلمو لپاره مترادفات پیدا کړي.

کچه ۲: زده کوونکی کولی شي د ځینو وړاندې شویو کلمو لپاره مترادفات پیدا کړي.

کچه ۳: زده کوونکی کولی شي د ډیرو وړاندې شویو کلمو لپاره مترادفات پیدا کړي.

کچه ۴: زده کوونکی کولی شي د ډیری وړاندې شوي کلمو لپاره مترادفات رامینځته کړي او د مترادفاتو مفهوم په بشپړ ډول درک کولو ښه ثبوت ښيي.

د کیسې اړوند لیکل

دا فعالیتونه زده کوونکو ته د کیسې په ځواب کې د لنډو، اصلي درکونو د لیکلو تمرین ورکوي. د فعالیتونو موخه د ځان بیانولو هڅول او همدارنگه زده کوونکو ته فرصت ورکول دي چې په کتاب کې ځینې لغاتونه، د ژبې نمونې او نظریات وکاروي. که زده کوونکي د لیکلو سره علاقه ولري او په لیکلو کې راحت وي نو له دې فعالیتونو څخه ډیر کار واخلي. که زده کوونکي ډاډه نه وي چې څنگه خپلې کیسې پیل کړي، تاسو کولی شئ دلته وړاندیز شوي پیلیزې جملې وکاروئ:

۱. پریکړه وکړئ چې په کیسه کې کوم کرکټر ستاسو د خونبې وړ دی (بی نومی هلک، د هغه مور و پلار، د هغه ملګري، پوه سړی). کرکټر تشریح کړئ او تشریح کړئ چې ولې دا کرکټر ستاسو د خونبې وړ دی. تاسو ښایي وغواړئ کیسه په دې ډول پیل کړئ: په کیسه کې زما غوره کرکټر --- دی.

۲. کیسه په خپلو الفاظو کې تکرار کړئ، ځان ډاډه کړئ چې بی نومی هلک، د هغه مور و پلار، د هغه ملګري او پوه سړی شامل کړئ.

۳. تصور کړئ چې دا دوامداره ده - د دې کیسې د پای ته رسېدو سره بله کیسه پیل کېږي. فکر وکړئ چې د هلک سره به چې اوس هغه نوم لري، او د هغه ملګري چې اوس ځانګړي خوبونه لري، څه پېښېږي. تاسو ښایي وغواړئ کیسه په دې ډول پیل کړئ: وروسته له هغې چې ځسني او انور د هونښار سړي کور پرېښود...

د فعالیت ارزونه: د کیسې اړوند لیکل

کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کوونکي او د ټولګي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کوونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: زده کوونکی د کیسې په لیکلو کې د ځواب ورکولو توان نلري.

کچه ۲: زده کوونکی کولی شي د ښوونکي په مرسته کیسه ولیکي.

کچه ۳: زده کوونکی کولی شي د یو څه مرستې سره د کیسې په اړه ولیکي.

کچه ۴: زده کوونکی کولی شي د لږې مرستې سره د کیسې په اړه په روانۍ ولیکي.

لپاره د فعالیت ارزونه: د ژبې نمونې

کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کوونکي او د ټولګي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کوونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: زده کوونکی نشي کولی د ورکول شوي بیان مثالونه وړاندې کړي.

کچه ۲: زده کوونکی کولی شي د وینا ځینې وړاندې شوي برخې مثالونه ورکړي.

کچه ۳: زده کوونکی کولی شي د وینا د وړاندې شویو برخو ډیری مثالونه ورکړي.

کچه ۴: زده کوونکی کولی شي د وینا د وړاندې شویو برخو ډیری مثالونه ورکړي او د مفاهیمو د بشپړ پوهیدو ثبوت څرګندوي.

د سواد زده کړې اضافي فعالیتونه

که تاسو وخت لرئ، تاسو کولی شئ "د سواد زده کړې اضافي فعالیتونو" برخې څخه د نورو فعالیتونو څخه هم کار واخلي. هغه فعالیتونه غوره کړئ چې تاسو فکر کوئ ستاسو د زده کوونکو لپاره غوره دي. که تاسو زده کوونکي لرئ چې مختلف مهارتونه او علاقې لري، تاسو ممکن وغواړئ چې ځینې زده کوونکي یو فعالیت ترسره کړي په داسې حال کې چې نور مختلف فعالیت کوي.

د سواد زده کړې اضافي فعالیتونه

په هر وخت کې د لوست په ترتیب کې، یا د پنځو ورځو درسونو پای ته رسیدو وروسته، تاسو ممکن د ټولګي سره د سواد زده کړې نور فعالیتونه ترسره کړئ ترڅو بی نومی هلک په اړه د زده کوونکو پوهه زیاته شي او د سواد مهارتونه یې لوړ شي. تاسو کولی شئ د دې موخو لپاره پدې برخه کې فعالیتونه وکاروئ. (ځینې یې د پورته درسي پلانونو برخه دي خو په هر وخت کې بیا کارول کېدای شي.) دا د هغو ماشومانو لپاره خورا مناسب دي چې د ابڅي یا الفبا سره بلد دي او د ډیر شمیر کلمو او جملو لوستلو او لیکلو کې ستونزه نه لري. هغه فعالیتونه غوره کړئ چې تاسو فکر کوئ ستاسو د زده کوونکو لپاره مناسب دي. که تاسو فکر کوئ چې زده کوونکي ډیر تمرین ته اړتیا لري او د تکرار څخه خوند اخلي تاسو کولی شئ دا فعالیتونه څو ځله تر سره کړئ.

لغتونه

دا فعالیتونه به د زده کونکو سره د دوی د لغتونو یادولو کې مرسته وکړي. هره ورځ یو یا ډیر ځله ترسره کیدی شي.

۱. په تخته یا دیوال کې یو ځای وټاکئ چې "زمور نوي کلمې" نومېږي. زده کونکو ته وواياست چې تاسو د دوی

مرستې ته اړتیا لرئ پریکړه وکړئ چې کوم ټکي باید هلته وښودل شي. په دوره یی ډول، له دوی وغواړئ چې د ښودلو لپاره په زړه پورې کلمه وږدېږه کړي. دا کلمه کیدای شي د هغه کتاب څخه راشي چې په ټولګي کې لوستل کېږي یا کیدای شي هره هغه کلمه وي چې د زده کونکو د ښوونځي کار یا د ښوونځي څخه بهر ورځني ژوند پورې اړه لري. د زده

کونکو سره د کلمې په معنی بحث وکړئ او په یوه یا ډیرو جملو کې یې وکاروئ ترڅو دوی یې په معنی لرونکي متن کې واورې. دا په اصل کې د زده کونکو د اوریدلو او لوستلو لغتونو پراخولو لپاره یو فعالیت دی، خو تاسو کولی شئ دوی وهڅوئ چې دا ټکي په خپلو لیکنو کې هم وکاروي.

۲. لوبه وکړئ "زه د لغت په اړه فکر کوم." زده کونکو ته څه نقل ورکړئ چې تاسو یې فکر کوئ او دوی ته بلنه ورکړئ چې اټکل وکړي چې کوم لغت دی. بیا زده کونکو ته په وار اجازه ورکړئ چې د نورو لغتونو د اټکل کولو لپاره د کلمو په اړه فکر وکړي. د مثال په ډول:

زه د یوې کلمې په اړه فکر کوم. دا هغه څه دي چې پوه سړي وویل چې هغه به یې هلک ته ورکړي. هغه وویل چې هغه به هغه ته یو څه ورکړي. ----- ایا تاسو زما خبرې اټکل کولی شئ؟ (حیرانونکی)

زه د یوې کلمې په اړه فکر کوم. زما خبرې هغه څه دي چې ځسني د خپل نوم اخیستو وروسته د پوه سړي په صندوق کې کېښودې. ایا تاسو زما خبرې اټکل کولی شئ؟ (یو خوب)

زه د یوې کلمې په اړه فکر کوم. دا هغه څه دي چې د لومړي صندوق څخه کله چې پوه سړي پرانیست، راووتل. ایا تاسو زما خبرې اټکل کولی شئ؟ (نومونه)

زه د یوې څه په اړه فکر کوم. دا څومره موده ده چې ځسني خپل نوم ساتلی و. ایا تاسو زما خبرې اټکل کولی شئ؟ (د همېشه لپاره)

۳. د کیسې د کلمو سره "مترادفات او متضادات" ولیکئ. د کیسې څخه یوه کلمه وواياست او زده کونکو ته بلنه ورکړئ چې ستاسو د کلمې لپاره مترادف، یا متضاد یا د دواړو باره کې فکر وکړي. د مثال په توګه، تاسو ممکن وواياست:

زمور په کیسه کې، پوه سړي یو صندوق درلود چې ډیری نومونه یې درلودل. ایا تاسو د "صندوق" لپاره د مترادف په اړه فکر کولی شئ؟ یو مترادف د "صندوق" په څیر معنی لري. (ممکنه مترادفونه: بکس، پېټی، بڅچه.)

زمور په کیسه کې، پوه سړي وویل چې هلک ډیر مهم دی. ایا تاسو کولی شئ د "مهم" د متضاد په اړه فکر وکړئ؟ د متضاد معنی د "مهم" مخالف دی. (ممکنه متضاد معنی: بې ارزښته، تپت، بې اهمیته.)

د فعالیت ارزونه: لغتونه

کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولګي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

- کچه ۱: زده کونکی د کلمو د جوړولو یا کارولو توان نلري.
- کچه ۲: زده کونکی کولی شي ځینې کلمې پیدا کړي او وکاروي.
- کچه ۳: زده کونکی کولی شي ځینې کلمې پیدا او وکاروي.
- کچه ۴: زده کونکی کولی شي په اسانه او روانه ټکي پیدا او وکاروي.

د ژبې نمونې

څومره چې زده کونکي د ژبې له نمونو سره اشنا وي، هغومره د ژبې د کارولو وړتیا هم زیاته وي. دا فعالیتونه د زده کونکو سره مرسته کوي چې د ځانګړو ژبو نمونو سره بلدتیا پیدا کړي.

۱. د خبرې لغتونه

په دې کیسه کې بودی- ښځه ګوربت ته وایي: "زما د عمر کلونه ستا تر ښکوزیات دي." دا د اغراق یوه بیلګه ده - یو مسخره مبالغه چې بودی- ښځه یې د دې لپاره کاروي چې هغه له ګوربت څخه زړه ده.

الف. زده کونکو ته تشریح کړئ چې په دې کیسه کې، مختلف کلمې کارول کېږي ترڅو دا څرګند کړي چې څوک خبرې کوي. د مثال په توګه، "ویل" شوي او "ځواب" شوي کلمې په پیل کې کارول کېږي.

ب. زده کونکو ته په کتاب کې جملې وښاياست یا یې په تخته ولېکئ:

زړه سړي دوی ته وویل: "دا یو ډیر مهم هلک دی."

د هلکي مور او پلار وویل: "ښه ده..."

پوه سړي ځواب ورکړ: "زه اوس نه شم وبلای..."

ج. ه زده کونکو وغواړئ چې په کتاب کې وگوري چې د خبرو اترو یا بحث و نور مثالونه وگوري او پیدا کړي چې ایا "ووېل" شوي کارول شوي او یا یې پر ځای بل کوم لغت استعمال شوی دی. (د "ووېل" سربیره، دوی به ومومي: پوښتنه وکړه، ځواب ورکړ، ادا وکړه، ویل، په لور غبر وویل). که ممکنه وي، دوی دې د نورو کیسې کتابونو هم وگورئ، چې پیدا کړي چې د "ووېل" پر ځای نورې کومې کلمې کارول کيږي.

۲. د خبرې نښې

دا کیسه په یو غیر معمولي ډول سره پیل کيږي: و، نه و، په ډیرو پخوا زمانو کې، له دې ځای څخه ډیر لرې په یوه هیواد کې یوه هلک ژوند کاوه چې نوم یې نه درلود...

الف. زده کونکو ته تشریح کړئ چې په کیسه کې خبرې په ځانگړي ډول نښه کيږي او دا مهمه ده چې پوه شئ چې دا څنگه ترسره کيږي ترڅو دوی د خبرې یا ډيالوگ لیکلو په وخت کې د اړتیا وړ نښو باندې پوه شي.

ب. زده کونکو ته دا جملې په کتاب کې وښایاست یا یې په تخته ولیکئ:

پوه سړي وویل: "بې نومې او انوره راځئ دننه."

دوی په پوښتنه کړه: "تاسې څنکه پوهیږئ چې مور څوک یو؟"

پوه سړي وویل: "زه په ډیرو شیانو پوهیږم او له دې پرته، زه تاسې ته سترگې په لاره وم."

ج. د زده کونکو پام دې ته راوړوئ چې څنکه د اقتباس نښانونه، کامه، او د لیکلو نورې نښې کارول کيږي.

د. دا جملې په تخته پرته له نښو ولیکئ، او له زده کونکو وغواړئ چې بحث وکړي چې څنکه باید نښې وکارول شي، لومړی درې جملې د مثال په توگه وکاروئ. له هغوی وغواړئ چې د اوس لپاره دا کار وکړي پرته له دې چې کتاب ته وگوري:

واه واه واه هغه وویل ما نوم پیدا کړ زما نوم حسنی دی

بیا نو انور په لور غبر وویل زه اوس هغه خوب غواړم چې حسن راسره وعده کړې وه

پوه سړي وویل زویو صبر وکړه

زده کوونکي ښايي ډاډه نه وي چې د جملو په دوهمه مجموعه کې نښې څنکه وکاروي، خو د بېلگې په توگه

د لومړیو دريو جملو په کارولو سره د هغوی په گوته کول یو ښه فکري فعالیت دی.

د. له زده کونکو وغواړئ چې په کتاب کې جملې ومومي او د خپلو نښو سره چې په جملو کې یې کړي دي پرتله کړي، او د هغې د مخې دې په خپل کار کې که اړتیا وي سمون راوړي.

۳. د خبرو اترو/بحث لیکل. له زده کونکو وغواړئ چې د خپل ژوند د پېښو پر بنسټ ساده ډيالوگونه/بحثونه ولیکي. ورته وواياست چې د ویل او نور لغتونو چې د خبرو کولو لپاره کارول کيږي، استعمال کړي، او دوی ته یادونه وکړئ چې د خبرو اترو یا بحث کې نښې سمې استعمال کړي.

د فعالیت ارزونه: د ژبې نمونې

کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولگي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: زده کوونکی نشي کولی په هغه نمونو پوه شي چې بحث پرې شوي دي.

کچه ۲: زده کوونکی د هغه نمونو په اړه پوهه ښيي چې پرې بحث شوی دی.

کچه ۳: زده کونکی د هغه نمونو په اړه پوهیږي او کاروي یې چې بحث پرې شوي.

کچه ۴: زده کونکی هغه نمونې درک کوي او کاروي چې په خپلواکه توگه او په اسانۍ سره بحث شوي.

املا

د املا د مهارتونو د ښه کولو لپاره، د دې فعالیتونو د یو یا څو څخه کار واخلي.

۱. د زده کونکو سره یې بیا تکرار کړئ چې څنکه د لغتونو املا زده کړي، د مطالعې میتود په کارولو سره چې "د بزگر ښځه" لپاره د ښوونکي په لارښود کې تشریح شوي. (یو لغت ته وگورئ، سترگې پټې کړئ او کلمه په لور غبر ووايئ کله چې د کلمې یا لغت د لیدلو هڅه وکړئ، کلمه بیا وگورئ، کلمه پټه کړئ او ویې لیکئ، د اصلي سره یې پرتله کړئ، تر هغې یې تکرار کړئ چې تاسو کلمه په سمه توگه په یوه کرښه کې پرته له دې چې لغت ته وگورئ، درې ځله صحیح ولیکئ). له دوی څخه وغواړئ چې دا طریقه وکاروي ترڅو د کیسې څخه څلور یا پنځه لغتونه زده کړي، یا که تاسو وخت لرئ. د کلیدي کلمو ترکیب غوره کړئ لکه نوم، خوب، جادو، قوطی، او داسې نور لغتونه لکه لر، ترڅنگ، درکړم، واوریدل.

۲. وروسته له دې چې زده کونکو څو لغتونه زده کړي، له

برخي کيدی شي او د کلمو گروپ هم د وينا برخې کيدی شي. د مثال په توگه، لکه څنگه چې دوی د درسونو په دې ترتيب کې مخکې زده کړل، د "مهم" لغت په "مهم کتاب" کې يوه کلمه ده چې د صفت په توگه کارول کېږي، او د "ډکه" کلمه په بيخي/بالک ډک کې يو واحد لغت دی چې د قيدونه بڼه کارول کېږي.

ب. دا جملې په تخته ولېکئ، اضافي عبارات په نښه کړئ چې واضح شي. تشریح کړئ چې هر واضح شوي عبارت کوم يو دی صفتي عبارات که قيدونه عبارات. (که چيرې دا گټوروي نو وړاندیز شوي کلمې وکاروئ.)

پوهه سړی د دوی کور ته راغی د دوی کور ته راغی.
 ("د دوی کور ته" اضافي عبارت دی چې وايي چې سړی چيرته راغلی. ځکه "راغی" يو فعل دی او عبارت وايي چې سړی چيرته راغلی، دا د قيدونه په توگه کار کوي.)

هغه يو سره بې نومې هلک و.

("سره بې نومې" نوم څخه اضافي عبارت دی چې هلک تشریح کوي. ځکه چې "هلک" يو اسم دی او عبارت هلک تشریح کوي، دا د صفت په توگه کار کوي.)

د هغه ملگری هغوی د کور ترڅنگ اوسیده.

("کور ترڅنگ" يو اضافي عبارت دی چې وايي چې ملگری چيرته اوسېدل ځکه چې "اوسېدل" فعل دی او جمله وايي چې ملگری چيرته اوسېده، دا د قيدونه په توگه کار کوي.)

هغه د قوطی سر خلاص کړ.

("د قوطی" يدا ديو اضافي عبارت دی چې سر يا پوښ تشریح کوي. ځکه چې "سر" يو اسم دی او جمله دا دی تشریح کوي، دا د صفت په توگه کار کوي.)

ج. له زده کونکو وغواړئ چې کتاب ته لار شي او نور اضافي عبارات ومومئ چې د صفتونو او قيدونو په توگه کار کوي. ځينې مثالونه دا دي:

... له دې ځای څخه ډير لرې په يوه هيواد کې يوه هلک ژوند کاوه

(دوه قيدونه عبارات وايي چې هغه چيرته اوسېږي)

پر هغه ورځ چې دی وزېږېد...

(د قيدونه عبارت وايي چې هغه کله زېږېدلی و)

... د نړۍ د ټولو هيوادونو نومونه يې

(دوه صفتي جملې: "د ټولو هيوادونو" بې نومونه تشریح کوي او "د نړۍ" تشریح هيوادونو)

وگورم چې خپل د جادو په صندوق کې څه لرم.
 (د قيدونه عبارت وايي چې چيرته)

دوی امتحان واخلي چې پوه شي، هغه څه تر سره کولی شي چې پاس يې زده کړي دي. ډاډ تر لاسه کړئ چې لغتونه په خونه کې نه دي خړول شوي يا که وي پوښ يا پټ يې کړئ. لغتونه ووايي په يو وخت يو لغت ووايي او له زده کونکو وغواړئ چې هغه وليکي. بيا په تخته باندې لغت وليکئ او د دوی املا چیک کړئ.

۳. لومړی او دوهم پړاو د کتاب څخه د نورو لغتونو سره تکرار کړئ. ډيری زده کونکي به وکولي شي په يو وخت کې درې يا څلور کلمې زده کړي (د خو ورځو په جريان کې) خود نورو په زده کولو کې به ستونزه ولري.

۴. په هرو څو اوښو کې، له زده کونکو د ټولو هغو کلمو د انتخاب پر بنسټ يوه "ازموینه" واخلي چې دوی يې تمرين کوي. (دوهمه مرحله وگورئ.)

د فعاليت ارزونه: املا

کچه/سويه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولګي د فعاليت چارټونو کې د خپلو زده کونکو فعاليت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: زده کونکي نشي کولی هغه لغتونه وليکلی شي (املا) چې تدریس شوي.

کچه ۲: زده کونکي کولی شي د ښوونکي په مرسته ځينې لغتونه وليکي (املا) کړي.

کچه ۳: زده کونکي کولی شي ډيری لغتونه وليکي چې ډيری وخت تدریس شوي.

کچه ۴: زده کونکي کولی شي هغه لغتونه په اسانۍ زده کړي چې مستقلاً تدریس شوي.

د خبرو برخې

اکثراً د زده کونکو لپاره د وينا برخې زده کول ستونزمن وي ځکه چې مفهوم خلاص دی. همدارنگه، ځينې لغتونه د وينا د مختلفو برخو په توگه کارول کيدی شي. د مثال په توگه، د "منډې" کلمه معمولاً يو فعل دی مگر د اسم په توگه هم کارول کيدی شي (لکه کله چې خلک د سکي منډې منډې جوړوي يا کله چې په ملګرتيا په کرکټ کې منډې وهي). د دې له امله، زده کونکي کولی شي په اسانۍ سره د وينا د برخو په اړه مغشوش شي. دوی د وينا په مختلفو برخو د پوهيدو لپاره ډيرو مثالونو ته اړتيا لري، او دا زده کړه به هغه وخت اسانه وي چې دوی په روان ليکل وکړی شي. دا فعاليتونه داسې انگيرل کېږي چې زده کونکي د وينا د برخو مفهوم سره يو څه تجربه لري.

۱. د وينا د برخو په توگه د عباراتو پېژندل

الف. زده کونکو ته تشریح کړئ چې انفرادي کلمې د وينا

۲. د صفت او قیدونه د اضافي عباراتو لیکل

له زده کونکو وغواړئ چې خپلې جملې وليکئ، د صفتونو او قیدونو په توګه د اضافي عباراتو په کارولو. دوی کولی شي په پورتنی فعالیت کې جملې د خپلې لیکنې لپاره د نمونې په توګه وکاروي. د مثال په توګه، دا لاندې جملې داسې دي لکه "پوهه سړی د دوی کور ته راغی د دوی کور ته راغی" چې دوی ورته جوړښت لري او د اضافي عبارت سره پای یا پیل کړی ته رسیږي چې د قیدونه په توګه کار کوي:

"په دروازو" کې یوه ډېره بوډی ښځه ولاړه وه.

یو ځوان هلک "غونډۍ ته پورته" شو.

نجونو "د ونې لاندې" لوبې کولې.

ډیر مرغان "په ښاخ کې" ناست وو.

د فعالیت ارزونه: د خبرو برخې

کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولګي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: زده کونکي نشي کولی هغه جملې پیدا او جوړې کړي چې نمونې یا ماډلونه تعقیب کړي.

کچه ۲: زده کونکي کولی شي یوه جمله پیدا یا جوړه کړي چې ماډل تعقیب کړي.

کچه ۳: زده کونکي کولی شي دوه جملې ومومي او جوړې کړي چې نمونې یا ماډلونه تعقیب کړي.

کچه ۴: زده کونکي کولی شي ډیری جملې ومومي او جوړې کړي چې ماډلونه تعقیب کړي.

رسم کول او بیا ویل

زده کونکي کولی شي د کیسې څخه د صحنو په رسم کولو او ستاسو او نورو سره د دوی په اړه د خبرو کولو له لارې د بې نومې هلک په اړه خپله پوهه ښه کړي. هر زده کونکي به مختلفې هنري وړتیاوې ولري، خو دا تمرین به ټول زده کونکي وهڅوي، پرته له هنري وړتیاوو په پام کې نیولو سره، د کیسې په بیا کتنه کې په تفریح او انفرادي ډول کې ښکېل شي. د دې کړنې اندازه کولو ته ضرورت نشته. د داسې کولو لپاره ځینې کټور ګامونه لاندې بیان شوي.

۱. زده کونکي په دوه کسيزه ډلو ووېشي. (که د ټولګي د شاگردانو شمېر طاق وي، نو یوه درې کسيزه ډله پکې جوړه کړئ).

۲. کتاب داسې پورته ونیسئ چې زده کونکي یې پوښ ولیدلای شي او ووايست:

د بې نومې هلک د کیسې په اړه فکر وکړئ. له قصې څخه یوه صحنه د رسمولو لپاره غوره کړئ. کومه صحنه به تاسې رسم کړئ؟ په هغې صحنه کې فکر وکړئ، او داسې یې ځانته مجسمه کړئ چې پوه شئ څه شی مو باید په انځور کې شامل وي. يقيني کړئ چې انځور مو تفصیلي دی، او ډېر څه بیانوي.

۳. له زده کونکيو غوښتنه وکړئ چې خپلو سيالو (نورو زده کونکيو) ته د هغې صحنې په اړه چې رسمول یې غواړي، او هغه څیزونه چې په انځور کې یې شاملول غواړي، معلومات ورکړي. د رسمونو په اړه خبرې اترې به هغوی تشویق کړي چې د خپلو رسمونو سمه پلان جوړونه وکړي، او د هغه څه په اړه ښه فکر وکړي، چې په انځور کې یې شاملول غواړي.

۴. زده کونکيو ته پانې او د رسم وسایل، لکه پنسل، یا رنگې ور ووېشي، او زده کونکيو ته ووايست چې رسمول پیل کړي. تاسې کولای شئ د هغوی په منځ کې وګرځئ او ګرځئ او له هغو څخه د هغوی د رسمونو او د هغو د انتخاب د لاملونو په اړه پوښتنې وکړئ. تاسې باید هر څوک دې ته وهڅوئ چې یو بل ته د کیسې او خپلو رسمونو په اړه وغږېږي.

۵. کله چې زده کونکي خپل رسمونه خلاص کړي، لاندې یوه یا زیاتې کړنې ترسره کړئ:

- ټول رسمونه د ټولګي پر دېوال سربس کړئ. درې یا څلور زده کونکي په وار وار ولاړ کړئ چې خپلو رسمونو ته په اشاره یې ټولګيوالو ته تشریح کړي چې رسم یې څه شی څرګندوي. راتلونکي څو ورځې، هره ورځ درې یا څلور نور محصلین د همدې کار لپاره راوړوئ، تر هغو چې ټول محصلین د خپلو رسمونو په اړه ټولګيوالو ته وغږېږي.

- ټول رسمونه راټول کړئ. یوځو یې انتخاب کړئ، چې د کیسې مهمې صحنې بیانوي؛ یو یا دوه د کیسې له پیل څخه، یو یا دوه، د کیسې له مینځه، او یو یا دوه د کیسې له پایه. دغه ټاکلي رسمونه په بې ترتیبه توګه پر دېوال سربس کړئ، او له زده کونکيو غوښتنه وکړئ چې صحیح ترتیب یې معلوم کړي. د زده کونکيو په خوښه او فرمایش رسمونو ته حرکت ورکړئ، تر هغو چې ټول راضي او قانع شي چې انځورونه په سم ترتیب اېښودل شوي دي.

په راتلونکيو څو ورځو کې د رسمونو له اصلي مجموعې څخه د رسمونو یوه بله مجموعه انتخاب کړئ، او بیا هم له زده کونکيو غوښتنه وکړئ چې سم ترتیب یې معلوم او تعیین کړي.

• ټول رسمونه رايوځای کړی. د کيسې د ترتيب مطابق يې ترتيب کړی او سره ويې تړی، چې صنفی کتاب ورڅخه جوړ شي. که انځورونه زيات وي نو کولای شئ تر يوه زيات بندلونه يا کتابونه جوړ کړی. کتاب په ټولگي کې وساتئ او له زده کوونکيو غوښتنه وکړی چې د همدې کتاب په مرسته، په رسمونو کې د بيان شويو صحنو په اړه د خبرو له لارې په ورو گروپونو کې او يا د ټول صنف په وړاندې کيسه له سره تکرار کړي.

د فعاليت ارزونه: رسم کول او بيا ويل

کچه/سويه ۱-۴: که تاسو غواړئ په غير رسمي ډول د خپلو زده کوونکو پرمختگ ارزونه وکړئ، نو دا درجې وکاروی ترڅو د دې لارښود په پای کې د زده کوونکو او د ټولگي د پرمختگ چارټونو کې په دې فعاليت کې د خپلو زده کوونکو د برياکچه معلومه کړئ.

کچه ۱: زده کوونکی نشي کولی د کيسې پيښې رسم کړی يا کيسه په سم ترتيب تکرار کړي.

کچه ۲: زده کوونکی کولی شي د کيسې ځينې پيښې رسم کړي او د کيسې ځينې برخې بيا تکرار کړي.

کچه ۳: زده کوونکی کولی شي د کيسې ځينې پيښې رسم کړي او کولی شي د کيسې ډيرې برخې په سم ترتيب تکرار کړي.

کچه ۴: زده کوونکی کولی شي د کيسې ځينې پيښې رسم کړي او د کيسې ټولې مهمې پيښې په سم ترتيب تکرار کړي.

د قصې بيا ويل لکه د قصه ويونکي په څير

د کيسې "اجرا" پدې کې شامله ده چې زده کوونکي په شفاهي ډول په خپلو الفاظو کې کيسه تکرار کړي، پرته له دې چې کتاب ته وگوري، په بل عبارت، د "کيسه ويونکي" په توگه. دلته موخه دا ده چې تاسو څنگه کولی شئ له زده کوونکو سره مرسته وکړئ چې د کيسې بيا ويل زده کړي.

۱. د کيسې لومړۍ او وروستۍ جمله وليکئ. دا جملې پر تخته وليکئ، او يا يې پر يوه پاڼه وليکئ او پر دېوال يې سربښ کړئ، چې زده کوونکي يې وويني:

و، نه و، په ډيرو پخوا زمانو کې، له دې ځای څخه ډير لرې په يوه هيواد کې يوه هلک ژوند کاوه چې نوم يې نه درلود.

اوله دې وروسته، حسن د تل لپاره يونوم درلود او دواړو هلکانو، حسن او انور د تل لپاره ښه، ښه خوبونه ليدل.

۲. زده کوونکيو ته ووايست چې تاسې غواړئ هغوی دې کيسه په خپلو الفاظو سرترپايه ولولي، خو هغوی بايد

هغه لومړۍ او دوهمه جمله ونه ليکي چې تاسې ليکلي.

۳. له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې په فردي توگه، يا له ملگري يا ډلې سره په گډه، د کيسې پيښې له سره په زړه کړي، او يو له بل سره په خپلو الفاظو د کيسې په راجوړولو کې مرسته وکړي. که اړتيا ولري، نو زده کوونکيو ته اجازه ورکړئ چې بيرته کيسې ته مراجعه وکړي، يا زده کوونکيو ته مشوره ورکړئ چې يو لړ داسې انځورونه جوړ کړي چې د کيسې د اصلي صحنو په وړاندوولو کې ورسره مرسته وکړي.

۴. د کيسې د مشق او تمرين لپاره زده کوونکي په ورو گروپونو ووېشئ. کله چې په گروپونو کې سره کښې، نو بايد په نوبت سره کيسه په خپلو لفظونو کې بيان کړي، او نور غړي ورته غور ونيسي. (د گروپي کار له لارې به څو کسه زده کوونکي په يوه وخت کې د ټولگي په کار کې برخه اخلي). په ورو گروپونو کې غور اېښودونکي بايد په توجه غور ونيسي، او که د کيسه کوونکي څه له ياده وځي، نو ور په ياد يې کړي. هرڅوک بايد له ټولگي د باندې، د کيسې تر تمرين وړاندې په صنف کې دوه يا درې ځله د هغې تمرين وکړي. دغه تمرين ښايي دوه يا درې اونۍ وخت ونيسي.

۵. کله چې زده کوونکي داسې احساس کړي چې نور چمتو دي، نو له هغوی څخه يو څو خپل خوښي (رضا کار) را وبولئ چې د ښوونځي يوه بل ټولگي ته کيسه وکړي. (د بل صنف په وړاندې د کيسې په ځانگړې ادا لوستل به يو ښه ساتېری او د شاباسي وړ وي!). اړينه نه ده چې هر زده کوونکی دې کيسه ولولي. ځينې زده کوونکيو ښايي شرمناک وي، چې په هغه صورت کې بايد د ټولگي په مخ کې کيسه کولو ته اړ نه ايستل شي.

د فعاليت ارزونه: د قصې بيا ويل لکه د قصه ويونکي په څير

کچه/سويه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کوونکي او د ټولگي د فعاليت چارټونو کې د خپلو زده کوونکو فعاليت معلومولو لپاره دا درجې وکاروی.

کچه ۱: زده کوونکی نه شي کولای چې ان د ښوونکي په مرسته قصه ووايي.

کچه ۲: زده کوونکی کولای شي چې د قصې اساسي ټکي بيان کړي خو بې نظمې او بې جوړښته وي، او کله کله يې ژبه هم بندېږي. معلومېږي چې هغه يې ميخانیکي زده کړي وي.

کچه ۳: زده کوونکی قصه بيانولای شي، د قصې ټول عناصر په وضاحت وبلای شي. قصه ويل يې مناسب دي او لغاتونه يې تخليقي دي.

کچه ۴: زده کوونکی په خورا ښه ژبه قصه بيانولای شي. خبرې کوونکی کيدای شي په طنز، احساساتي، تخليقي او يا خوښۍ باندې قصه بيا ووايي.

د نندارې (تمثيل) په بڼه د کيسې وړاندې کول

زده کوونکي کولای شي د خپل ټولګي، یا د کوم بل ټولګي په مخ کې د کيسې د نارسمي تمثيل له لارې د کيسې په اړه خپله پوهه غښتلې کړي، او کيسه په خپل تعبير خلکو ته وړاندې کړي.

زده کوونکي د تمثيل لپاره ځانګړيو جامو يا وسايلو ته اړتيا نه لري. هغوی دې يوازې د کيسې د خبرو ويناوې ووايي، او د صحنو د تمثيل په ترڅ کې دې له حرکتو او اشارو کارواخلي، يا کولای شي ځينې ساده وسايل هم وکاروي. تاسې بايد د تمثيلي پارچې د ډايرکټر يا لارښود په توګه، هغوی ته لارښوونې او مشورې ورکړئ، خو له يو يا دوه ځله تمرين وروسته به هغوی خپله وغواړي چې کيسه بيا بيا تکرار کړي، او له هرځل تکرار سره به زده کوونکي نور هم تکړه کېږي. لاندې د تمثيلي پارچې په بڼه د کيسې د پيلولو ځينې لارې چارې بيانېږي:

۱. زده کوونکيو ته ووايست چې دا ځل به هغوی کيسه د تمثيلي پارچې په بڼه وړاندې کوي. هغوی ته يې روښانه کړئ چې ځينې زده کوونکي به تمثيلګران، او ځينې نور به يې نندارچيان وي، او هر وګړی به دواړه کرداره ترسره کړي.

۲. وروسته، په يوه کالم يا ستون کې، د کيسې کرکټرونه په تخته يا د کاغذ په يوه لويه ټوټه کې ليست کړئ چې هرڅوک ليست وګوري:

هلک د هلک پلارومور انور پوه سړي

په يوې يوې خبرې تېر شئ، او د هغې د کردار د تمثيل لپاره د زده کوونکيو له منځه خپل خوښي (رضاکار) ممثل راوبولئ. داسې ووايست "څوک غواړي چې زموږ په لوبه کې د هلک رول ولوبوي؟" يو خپل خوښی انتخاب کړئ، او نوم يې د خبرې له نوم سره جوخت وليکئ. دې کار ته تر هغو دوام ورکړئ چې د هرې برخې د تمثيل لپاره زده کوونکي پيدا کړئ. ممثلينو ته ووايست چې هر ممثل به خپله برخه په خپله راجوړوي. د دې معنا دا ده چې هغوی

دې د کتاب خبرې اثرې نه کاروي، بلکې خپل الفاظ دې ورته جوړ کړي.

۳. هغوی ته ووايست چې تاسې به دغه تمثيل څو ځله په صنف کې تکرار کړئ، او هر زده کوونکي به د تمثيل فرصت ترلاسه کړي. هغوی ته ووايست، هر هغه زده کوونکي چې په تمثيل کې برخه نه اخلي، د اورېدونکي په حيث هماغه اندازه مهم کردار ترسره کوي. څرګنده يې کړئ چې تاسې به د تمثيلي پارچې د ډايرکټر يا لارښود دنده ترسره کوئ او هغوی ته به د تمثيل د بڼه او غوره پرمختګ لپاره مشورې او لارښوونې کوئ، خو هغوی بايد کيسه په خپل تعبير تمثيل کړي. يعنې هغوی بايد د هرې صحنې په تمثيل کې خپل ځاني الفاظ، اشارې، او حرکتونه وکاروي.

۴. د کيسې د بېلابېلو صحنو د تمثيل لپاره د خونې په منځ کې ساحه تعيين کړئ (د هلک کور، د هوسيار سړی کور، او د انور کور) او بيا له او رېدونکيو غوښتنه وکړئ چې د تمثيل ځای ته مخامخ کېږي. هغوی د صحنې له اړتيا سره سم کېښوئ. هغه زده کوونکي چې په صحنه کې نه دي، د صحنې يوه لوري ته يې ودرولئ، تر هغو چې وار يې را ورسېږي. ممثلان صحنې ته راوبولئ، او هغوی ته مخه ورکړئ چې صحنه په خپله راجوره کړي. کله چې زده کوونکي نه پوهېږي چې څه ووايي، نو کولای شئ يوه کومکي جمله ورته ووايست، خو هيله ده چې هغوی به ژر وپوهېږي او سمه دنده به ترسره کړي.

۵. د تمثيلي پارچې په پای کې له ممثلانو غوښتنه وکړئ چې له ټولو ټولګيوالو سره د پارچې د تمثيل په اړه په بحث او تبصرو کې برخه واخلي. هغوی د لاندې پوښتنو ځوابونې ته راوبولئ:

ممثلانو کوم رول ډېر ښه تمثيل کړ؟

د ممثلانو راتلونکې ډله د تمثيل د لاسه کولو لپاره څه کولای شي؟

اورېدونکيو کوم رول ښه ترسره کړ؟

ممثلان د راتلونکي تمثيلي پارچې د لاسه کولو لپاره څه کولای شي؟

۶. ډېری زده کوونکيو د کيسې د تمثيل د وار په ترلاسه کولو ډېر خوشحاليږي، او خوند ورکوي. هرځل چې نوې ډله ممثلان راځي، ويناوې به په مختلف انداز وړاندې کوي، بېلې نښې او بېل ډول حرکات به ترسره کوي ... د هغوی ګرڼې به له کيسې څخه د هغوی د ځاني تعبير استازيتوب کوي، او څرنگه چې هره کيسه په يوه بېله بڼه تعبيرېدای شي، نو د کردار او تمثيل بېلښت او توپير هم بايد وستايل شي، او يادونه يې وشي.

د فعالیت ارزونه: د کیسې ډراماتیک کول

کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولګي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروي.

کچه ۱: زده کوونکي یې مفهومه خبرې کوي، د ترسره کولو په وخت کې د بیان نشتوالی، او حتی د ښوونکي په مرسته د کرکټر غیر نه کاروي.

کچه ۲: زده کونکي د اوریدونکي په ډول خبرې کوي خو د کرکټر غیر کارولو کې متناسب دی. بیان یې میخانیکي دی.

کچه ۳: زده کونکي د کرکټر د غیر په کارولو سره په روښانه توګه خبرې کوي، او اوریدل او پوهیدلی شي. بیان روان او ژوندي دی.

کچه ۴: زده کوونکي په غیر معمولي ډول څرګنده او روانی ژبه کاروي او د کرکټر ژوندی تفسیر رامینځته کوي.

له کورنۍ سره د کیسې شریکول

کله چې زده کوونکیو ټولې "نورې کرنې" بشپړې کړي، او د خپلې زده کړې په اړه ډاډه شي، نو سلا ورکړئ چې خپلې هڅې له کورنیو سره شریکې کړي. لاندې په دې اړه ځینې سپارښتنې وړاندې شوي:

۱. رسامې او کیسه کول: له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې خپل رسمونه کورته یوسي. هغوی ته سپارښتنه وکړئ چې د کیسې لنډیز ترتیب کړي، او بیا هغه څه شرح کړي چې په انځور کې رسم شوي دي.

۲. په ځانګړې ادا او وزم کیسه کول: کله چې زده کوونکي ډاډه شول چې کیسه په روانۍ سره نورو ته بیانولای شي، او ډاډه شول چې په ځانګړې ادا او وزم یې هم لوستلای شي، نو غوښتنه ورڅخه وکړئ چې د خپلې کورنۍ غړيو ته یې واوروي.

۳. د کیسې تمثیل: که یوشمېر زده کوونکي یوځای سره اوسېږي، هغوی ته سپارښتنه وکړئ چې له ښوونځي بهر سره راټول شي، او د خپلو کورنیو په وړاندې تمثیلي ننداره ترسره کړي او یا که ممکنه وي، د کورنیو غړي ښوونځي ته راوبولي، او په ښوونځي کې ورته تمثیلي ننداره وړاندې کړي.

له کورونو د کیسو راټولول

کله چې د "بی نومی هلمک" کیسه د دې لارښود په اساس په ټولګي کې تدریس کوي، ستاسو زده کوونکو ته به فرصتونه وي چې له خپلو کورنیو څخه د ورته فولکلوري کیسې په اړه پوښتنه وکړي چې دوی ورسره اشنا دي.

۱. زده کوونکو ته ووايست چې هر څوک خوبونه ویني او دا چې د دوی د کورنۍ غړو ښایي ډیر په زړه پوري یا حیرانونکي خوبونه لیدلي وي، لکه کوم یو چې تاسې په ټولګي کې ولوست. او تاسو غواړئ چې د دوی د کورنۍ د غړو توګه د مرکې له لارې د دې خوبونو په اړه ځان خبر کړئ. په ځانګړي ډول پلارومور، نیکه، تریندې، تره، او نورو لویان چې ممکن د ماشومانو له وخت څخه یې ډیر خوبونه یې په یاد وي. هغوی ته ووايست چې:

د کیسې په پای کې وایي چې دوه هلکانو حسني او انور تل په زړه پوري خوبونه درلودل. ایا تاسو په زړه پوري خوبونه لرئ؟ یا ایا تاسو یو څوک پېژنئ چې په زړه پوري خوبونه لري؟ راځئ وګورو چې ایا مور کولی شو داسې خلک ومومو چې ځینې په زړه پوري خوبونه یې په یاد وي کله چې دوی ماشومان وو یا د دوی د ژوند په بل کوم وخت کې.

دلته ستاسې وظیفه ده: ستاسو په کورنۍ او ګاونډي کې د خلکو څخه د هغه ښه خوبونو په اړه پوښتنه وکړئ چې دوی لیدلي. له هغوی وغواړئ چې تاسو ته یو غوره خوب ووايي چې تاسو یې له نورو سره شریک کړئ. څومره ښه چې یې لیکلای شئ وبې لیکئ، یا یې ښه په یاد وساتئ چې بیا یې ووايست، او هغه پند له ځان سره ټولګي ته راوړئ.

۲. زده کوونکو ته یوه یا دوه اونۍ وخت ورکړئ چې په کور کې له خلکو سره خبرې وکړي او د هغو خوبونو په اړه چې د کورنۍ غړو یې په یاد وي معلومات تر لاسه کړي. کله چې زده کوونکي کیسې راوړي، دلته یې د ترسره کولو لپاره ځینې فعالیتونه:

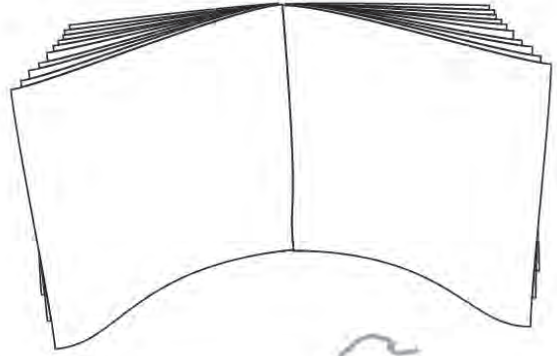
- له زده کوونکو وغواړئ چې د خوبونو د څرګندولو لپاره انځورونه جوړ کړي، په ټولګي کې د انځورونو په اړه خبرې وکړي، او بیا یې کور ته یوسي چې هغو خلکو ته یې وښيي چې خوبونه یې ورته ويلي دي.
- له زده کوونکو وغواړئ چې خوبونه په خپلو الفاظو وليکي، د خوبونو مطابق عکسونه جوړ کړي، او ساده کتابونه ترې جوړ کړي چې بیا یې هغو لویانو ته ورکړي چې د خوب کیسې یې ورته کړي دي. (د ساده کتاب د جوړولو په اړه د لارښوونو لپاره راټلونکې پاڼه وګورئ.)
- یو شمیر لویانو ته بلنه ورکړئ چې ښوونځي ته راشي چې خپل په زړه پوري خوبونه له ټول ټولګي سره شریک کړي.

د ساده کتاب جوړولو لارښوونې

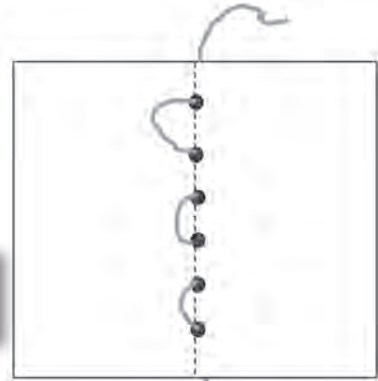
د کاغذ خوټوټې، ټولې یوځای، په نیمې کې کت کړئ.

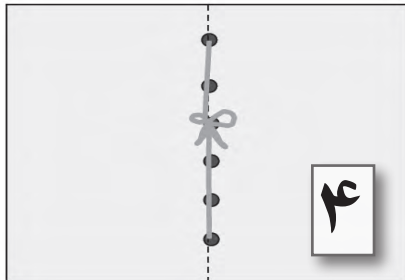
۱

د کاغذ د کت کړيو څوکو په اوږدو کې سوري جوړ کړئ. (دغه سوري باید پر ټولو پاڼو پر یوه ځای وي). د دې کار لپاره له سوري کوونکي، قیچي یا چاقو څخه کار واخلي، که دا ممکن نه وي نو د یوځای کیدلو لپاره په لاندې ډول عمل وکړئ.

ټولې پاڼې پرانیزي، او یقیني کړئ چې ټول سوري پر یوه لیکه برابر دي. له شا لوري په سوريو کې تېروبر تار وپيښئ او ټولې پاڼې سره وگنډئ

د تار سره بڼه کش کړئ او کلک یې وټړئ.

د سټیپلر په وسیله د یوځای کولو نمونه

د یوځای کیدلو بدیلې لارې:

سټیپلر: له لومړي پړاو وروسته، پاڼې د کتاب په څیر کات کړئ، کات شوي څنډې دوه درې ځایه سټیپلر کړئ.

سربینس: په کات شوو څنډو سریش ووهئ، پاڼې سره نږدې کړئ. ځان ډاډه کړئ، مخکې له دې چې زده کوونکي په کتابونو کار پیل کړي، سربینس بیخي وچ شوي وي.

گنډل: د پاڼو د گنډلو لپاره له یوې قوي ستنې او تار څخه کار واخلي او کات شوي څنډې وگنډئ. (ستنې په خوندي ځای کې کيږدئ چې څوک په ځان خور نه کړي.)

تاسي او ستاسې زده کوونکي کیدای شي د کتاب د یوځای کیدلو لپاره له دې هم ښې لارې پیدا کړئ.

د زده کونکي د فعالیت ارزونه

بی نومی هلک قصې لپاره

د زده کوونکي نوم: _____

د تسلط سطح

۴	۳	۲	۱	زده شوي مهارتونه
				لومړۍ ورځ: وړاندوینې کول
				دوهمه ورځ: یادول او د پایلو جوړول
				درېیمه ورځ: په قصه کې د کلیدي نظرونو منعکسول
				درېیمه ورځ: لغت پانګه او د لغت بېلګې
				درېیمه ورځ: د جملو لیکل
				څلورمې ورځ: لغتونه وده
				څلورمې ورځ: د جملو لیکل
				پنځمه ورځ: لغتونه وده
				پنځمه ورځ: د ژبې نمونې (صفتونه او قیدونه)
				د سواد زده کړې اضافي فعالیتونه
				د کیسې په اړه لیکل
				لغتونه
				د ژبې نمونې (خبرې)
				املا
				د وینا برخې
				رسم کول او بیا وپل
				د قصې بیا وپل لکه د قصه وپونکي په څیر
				د کیسې ډراماتیک کول

کولای شئ دا چارټونه بیا جوړ کړئ او د خپلو زده کوونکو د مهارتونو د انکشاف، چې تاسې یې په ټولګي کې درس ورکوئ د مسیر د ټاکلو لپاره استعمال کړئ. د هرې ورځې د فعالیت په پای کې د مهارت د سطحې د توضیح لپاره لطفاً د مهارت د فعالیت ارزونه چارټ ته مراجعه وکړئ.

د ټولګي د فعاليت ارزونه

نېټه: _____ د ټولګي شمېره/پېژندنه _____

د هېوډو د کتاب عنوان: بې نومې هلک

د ټولګي شمېر: _____ د هېوډو کتاب ما د زده کوونکو سره استعمال کړی دی.

په ټولګي کې د زده کوونکو شمېر: _____

د تسلط سطح *

۴	۳	۲	۱	زده شوي مهارتونه
				لومړۍ ورځ: وړاندوینې کول
				دوهمه ورځ: یادول او د پایلو جوړول
				درېیمه ورځ: په قصه کې د کلیدي نظرونو منعکسول
				درېیمه ورځ: لغت پانګه او د لغت بېلګې
				درېیمه ورځ: د جملو لیکل
				څلورمې ورځ: لغتونه وده
				څلورمې ورځ: د جملو لیکل
				پنځمه ورځ: لغتونه وده
				پنځمه ورځ: د ژبې نمونې (صفتونه او قیدونه)
				د سواد زده کړې اضافي فعالیتونه
				د کیسې په اړه لیکل
				لغتونه
				د ژبې نمونې (خبرې)
				املا
				د وینا برخې
				رسم کول او بیا ویل
				د قصې بیا ویل لکه د قصه ویونکي په څیر
				د کیسې ډراماتیک کول

* هرې سطح ته رسیدونکي ټول زده کوونکي وشمیرئ.

د ښوونکي لارښود کې دا فعالیتونه شامل دي:

- د هوبو د کتابونو د لړۍ پېژندنه
- د دې کیسې موخه
- دا لارښود څنگه له تاسې سره مرسته کولای شي
- لومړۍ ورځ: د کیسې لومړۍ لوستنه
- دوهمه ورځ: د کیسې دوهمه لوستنه
- درېیمه ورځ: د کیسې درېیمه لوستنه
- د سواد د مهارتونو جوړول: ویپانگه او د جملو لیکل
- څلورمه او پنځمه ورځ: د سواد مهارتونو نوره وده:

- لغتونه/ویپانگه، لیکل
- د ژبې نمونې
- د سواد زده کړې اضافي فعالیتونه
- د کیسې په اړه لیکل
- نور لغتونه او د ژبې نمونې
- املا
- د خبرو برخې
- کښنه (رسم) او نکل کول
- په ځانگړې ادا د کیسې لوستنه
- د نندارې (تمثیل) په بڼه د کیسې وړاندې کول
- له کورنۍ سره د کیسې شریکول
- له کورونو د کیسو راټولول
- همداراز په دې لارښود کې:
- د یو ساده کتاب د جوړولو لارښوونه
- د زده کوونکو د اجرا د ارزونې چارټ
- د ټولګي د اجرا د ارزونې چارټ

